

עיר וקדיש מזו שמיא נחית

ט"ל תשבת מפי זרעו

ספר
זוהר הפסח
חלק ד

בזוהר דא יפקון מן גלותא ברחמי

והמשכילים יזהרו כלזוהר הרקיע

חוברת מספר 127

תמוז תשע"ד - עיה"ק בית שמש תובב"א

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזנות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

מכתבי הסכמה מגדולי ישראל, כבר באו בדפוס בשאר
הספרים שהוצאנו לאור - וזכרון אחד עולה לכאן ולכאן

"מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

בט"ד

עימוד ועיצוב ספרים מקצועי

'מקראי אור'

052-7615936

yoel32@neto.net.il

ספר נשמת הזהר

בו יבאר סגלת ומעלת אמירת "נשמת
כל חי" לקוטים מן הזהר הקדוש וכתבי
האריז"ל, וספרי קבלה, וספרי בעל שם
טוב הקדוש ותלמידיו, ושאר ספה"ק,
המקיפים כללים יסודיים ועיקרים
הנוגעים לאמירת התפלה הקדושה
הלזו.

והמעין בבתרי אמרותיהם בלי
ספק קבל תועלת גדולה ונפלאה
בהתעוררות בלתי גבול להתאמץ
ולהתחזק להתפלל תפלה הקדושה
הלזו.

פְּתַח שַׁעְרֵי שָׁמַיִם לְתַפְלָתָנוּ

שֵׁשׁ יָמֵי תַשְׁבַּח מִפִּי זֶרְעוֹ

סֵפֶר
פְּתַח אֱלֹהֵינוּ הַמְּבַאֵר
וְסִגְלוֹתֶיהָ

ובו:

- א. תפילת פתח אליהו.
- ב. קום רבי שמעון.
- ג. ויהי רעוא.
- ד. אמר רבי שמעון ארימית ידאי בצלותין
- ה. רבון עלמא יהא רעוא קמך שתיקן הרי"ה הטוב זיע"א.
- ו. ספר סגולת פתח אליהו.

יצא לאור על ידי מפעל הזוהר העולמי
אדר תשע"ב לפ"ק
עיה"ת בית שמש תובב"א

הקדמה

ישתבח הבורא ונותן התורה, אשר עומד וסומך אותי מיום היותי על האדמה ועד היום הזה, וזיכני לראות עין בעין השגחת הבורא יתברך שמו, ניסים גלויים ונסתרים. ואדור נדר לד' אלוקי ישראל אשר אבותי התהלכו לפניו בתמים, אם ד' יהיה עמדי ויראני חסדים גלויים אבוא בעריכת הספר על ענייני "נשמת", כדי להודות לשם ד'. על כן אחרי שנוכחתי לראות בחודש שבט השתא, ניסים ונפלאות אשר אין כאן המקום לפרטם, כי רבים הם [וכפי שאשמיע בעזהשי"ת בסעודת ההודאה ביום ג' פרשת תצוה ה' אדר תשע"ב] באתי במגילת ספר כיד ד' הטובה עלי.

והנה האמת אגיד ולא אכחז, כי רבים קמו עלי ועכבו בעדי זה ארבע פעמים (שאחרי שהדפסתי לערך לפני שבע שנים נעלם הספר מידי, כמו שעוד הרבה חיבורים נעלמו), רבים אמרו לנפשי להוציא לאור חיבור על "נשמת", והשטן עמד לנגד חיבורי, ולא שקט ולא נח, כדי שלא יצא חיבור זה לאור עולם (עיין ספר ליקוטי זוהר תהילות דוד בהקדמה באריכות), ועתה בעברי בשער, וברכתי על המוגמר, אפרוש כפי ליושב מרומים בהודאה על העבר שעזרני עד היום ובתפילה על העתיד, ואל תטשינו ד אלוקינו לנצח, עד התגלה כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.

תוכן הענינים

- א. "נשמת כל חי מזוהר פרשת תרומה.....ז
- ב. הנשמה הזו שיוצאת ממנו יש רשות לברך את המקום הזה.....ז
- ג. מקבלת ברכות מאותן נשמות עליונות שמברכות אותה בארבעים וחמש תבות כחשבון מ"ה מנשמת כל חי עד והאחרונים.....ז
- ד. אשרי העם שיודעים לסדר את שבח רבונם כראוי.....ח
- ה. דוד המלך אמר את זה בשעה שהיה מתקן ומסדר את תשבחת המלך.....ח
- ו. אל תרחק להסתלק מאתנו ולעזוב אותנו.....ח
- ז. ובעוד שהוא בסוד עמו, לא מתרחקת ממנו כלל.....ח
- ח. הקדוש ברוך הוא, אף על גב שהתעלה למעלה למעלה באין סוף, מיד חוזר למקומו.....ט
- ט. אשרי העם שככה לו אשרי העם שה אלהיו.....ט
- י. אמר ר"א לר"ש אביו, אבא, עד כאן היינו יושבים בצל של עץ החיים בגן עדן.....ט
- יא. מקור התפילה של "נשמת כל חי".....י
- יב. בדבר מחבר תפילת "נשמת כל חי" מצאנו דעות ומסורות שונות.....י
- יג. סעודה של מצוה.....יא
- יד. פירות הנושרים למעשה.....יב
- טו. אמירת "נשמת" כסגולה לישועה.....יד
- טז. סגולתה.....טו
- יז. להצלחת העובר, טוב לומר בכל יום נשמת כל חי.....יח
- יח. זמן אמירתה.....יח
- יט. עובדות והנהגות מגדולי ישראל בתפילת "נשמת".....כ
- כ. נדרי אשלם.....כג
- כא. רשויות לנשמת.....כד
- כב. מספר הקדוש פרי עץ חיים.....כה
- כג. רבי חיים ויטאל ז"ע - שער הכוונות.....כז
- כד. אשרי מי שמתקן לשכינה דירה נאה בלבנו, כלים נאים באבריו וכו'.....כח

מבוא

מטרת כריאת האדם - להודות לה'

כתב הרמב"ן (סוף פרשת בא): "כוונת כל המצוות שנאמין באלקינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין לעליון בתחתונים חפץ מלבד זה שידע האדם ויודה לאלוקיו שבראו, וכוונת רוממות הקול בתפילות, וכוונת בתי כנסיות, וזכות תפילת הרבים, זהו שיהיה לבני אדם מקום יתקבצו ויודו לאל שבראם והמציאם, ויפרסמו זה ויאמרו לפניו: "בריותיך אנחנו!".

חובת כל אדם לשבח לה'

אמרו חכמינו זכרונם לברכה על דוד המלך עליו השלום, שהיה עוסק כל הלילה בשירות ותשבחות, עד שחבר ברוח הקודש את ספר תהלים הנפלא, שבו כלל כל מיני שירות, זמירות ותשבחות שבעולם, ויש לשירות הללו שייכות לכל הנבראים כולם, וכמו שאומרים ב"נשמת כל חי": "שכן חובת כל היצורים לפניך, ה' אלקינו, להודות, להלל, לפאר, לרומם, להדר ולברך ולקלס על דברי שירות ותשבחות דוד בן ישי". הרי שחובת כל אדם להודות ולהלל לה'.

הודאה ושבח לה' יתברך

נאמר בילקוט תהלים (מזמור קל"ו): "לעושה נפלאות גדולות לבדו" (תהלים קל"ו ד) - וכי מישוהו אחר עשה עמו דבר שהוא אומר "לבדו"? אלא לבדו יודע מה פלאים עושה. כיצד? אדם נתון על המיטה והנחש לפניו בארץ. בא לעמוד הרגיש בו הנחש וברח מלפניו, ואינו יודע מה פלאים עשה הקדוש ברוך הוא עמו, ומי יודע? הקדוש ברוך הוא. **וכן** הוא אומר (תהלים מ ו) "רבות עשית אתה ה' אלהי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין ערוך אליך", אין לי להעריך שבחך, ואין כדאי לספר נפלאותיך. אמר רבי אלעזר: אפילו בעל הנס אינו מכיר בנסו, שנאמר: "לבדו". וכפי שדרש רבי יוסף: מה שכתוב "אודך ה' כי אנפת בי" (ישעיה י"ב א), במה הכתוב מדבר? בשני בני אדם שהלכו לסחורה, ישב לו קוץ לאחד מהם התחיל מחרף ומגדף, לימים שמע שטבעה ספינת חברו בים, התחיל מודה ומשבח, לכך נאמר (שם): "ישב אפך ותנחמני".

הכרת טובה להשם יתברך

מובא ב"מעם לועז" בספר שמות פרשת בשלח בפרק ו' עמ' שס"א מענין ה-עשר שירות, והשירה העשירית תהיה לעתיד לבוא "שיר חדש", שיר מבחינת זכר שלא תהיה יותר גלות והשמחה תהיה גדולה מאוד וכו', ולעתיד לבוא יהיו כולם בבטחון בקב"ה בכל לבם, וישוררו לקב"ה עוד לפני שיעשה להם ניסים יאמרו שירה על הנס שעתיד להיות.

קרבת תודה אינו בטל לעולם

נאמר במדרש רבה (ויקרא כ"ז י"ב): רבי פנחס ורבי לוי ורבי יוחנן בשם רבי מנחם דגליא: לעתיד לבוא כל הקרבנות בטלין, וקרבת תודה אינו בטל לעולם. כל ההודיות בטלין, והודיות תודה אינן בטלין לעולם, וזהו שכתוב (ירמיה ל"ג י"א): "קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול אומרים הודו את ה' צבאות".

כל הקרבנות הבאים לכפר על חטאים יבוטלו לעתיד לבוא. החטאת, האשם, ואף קרבן עולה שמכפר על הרהורי הלב לא יהיו עוד בימות המשיח, משום שבאותם ימים לא יהיה יצר הרע, כמו שאומרת הגמרא בסוף מסכת סוכה שהקב"ה ישחט את היצר הרע, בני האדם לא יחטאו ולא יהיה צורך להביא קרבנות לכפרת עוונות, אבל קרבן תודה הבא כאשר יהודי מודה לה' יתברך על הטובות שעשה עמו לא יבטל לעתיד לבוא, משום שבימים אלה לא יחסר כל טוב לבני ישראל, התורה תהיה בשפע, וכל המעדנים יהיו מצויים כעפר. לכן אז תהיה חובה גדולה יותר להקריב קרבנות תודה ולהודות לו יתברך, לפיכך קרבן תודה אינו בטל לעולם (פירוש מהרז"ו על המדרש).

הודאה על הזכות להודות

מוסיף האדמו"ר מאזורוב בספר "באר משה": קרבן תודה שבא על הודאה אינו בטל לעתיד לבוא, משום שאף לאחר כל ההודאות שאנו מודים לו, עדיין חייבים אנחנו להודות לו על עצם הדבר שזכינו להודות לו ולהכיר בטובות שעשה לנו מה שלא כל אחד זוכה לזה להכיר בטוב.

דבר דומה אומרים פעמיים בכל יום ב"מודים דרבנן": "מודים אנחנו לך וכו' על שאנחנו מודים לך". ופרש רש"י (סוטה דף מ א ד"ה על): "על שנתת בלבנו להיות דבוקים בך ומודים לך". הרי לנו הודאה על הודאה - הודאה לה' יתברך על כך שפקח את עיני שכלנו ונתן לנו להבין שצריך להודות לו.

וכך פירש הבעל שם טוב את הפסוק (תהלים ע"א כ"ג) "תרננה שפתי כי אזמרה לך", שפתי ירננו שיר ושבח לה' יתברך על עצם הדבר "כי אזמרה לך".

חובת ההודאה ההלל והשבח לכורא עולם בכל עת

כתב בספר פלא יועץ (ערך הלילול): "ראוי להלל לה' על כל הטובה שעושה עמנו. ואף שאילו פינו מלא שירה וכו' לא נספיק להללו, ולו דומיה תהלה, על כל פנים בלא כלום אי אפשר, וראוי לכל אדם מעת לעת ומפקידה לפקידה להודות ולהלל את ה'.

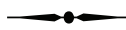
ובפרט כשמספר איזה ענין שעשה והצליח תיכף יהיה שם שמים שגור בפיו, ויאמר: שבח לאל יתברך כי הפליא חסדו לי ועד כה עזרני לעשות כך וכך. אפילו אם יש לו יסורין יש לו להלל לה' שזכהו להיות מכלל "אשר יאהב ה' יוכיח", ושאינו מכלל "משלם לשונאיו", ושלא יסרו ביסורין יותר קשים ומרים, כי הוא רחום בדין וגובה חובתו של אדם בטובתו.

ואם העדיף ה' לו טובה יותר על אחרים ראוי לו להלל לה' המעדיף טובו עליו שלא בזכות רק ברחמיו ובחמלתו, כי כמה טובים ממנו חסרים כל טוב. ויכנע מאוד ויקבע בלבו אמונה שלמה כי הוא הנותן לו כח לעשות חיל ומידו הכל, ולו נתכנו עלילות".

כיצד נהלל ונשבח לאדון הכל?

במסכת פסחים (ק"ז ב ואילך במשנה שם): "כוס רביעי גומר עליו את ההלל ואומר עליו ברכת השיר", שואלת הגמרא (שם ק"ח א), **מאי ברכת השיר?!** ומשיבה: **רבי יוחנן אומר,**

נשמת כל חי!!!

נשמת הזוהר

שיר ושבח לאדון הכל

פרק א'

"נשמת כל חי מזוהר" פרשת תרומה

זוהר פרשת תרומה (חלק ב - דף קלז עב)

הנשמה הזו שיוצאת ממנו יש רשות לברך את המקום הזה

[לשון הקודש] נשמת כל חי, הרי החברים עוררו בו דברי אמת. אבל יש לנו להזכיר, הנשמה הזו שפורחת מאותו חי העולמים. ומשום שהיא שלו, שממנו יוצאות כל הברכות ושורות בו, והוא משקה ומברך למטה, הנשמה הזו שיוצאת ממנו יש רשות לברך את המקום הזה.

נשמת כל חי, הא חברייא אתערו ביה מלין דקשוט. אבל אית לן לאדברא, האי נשמתא דפרחא מההוא חי העולמים. ובגין דאיהי דיליה, דמניה נפקן כל ברבאן, ושריין ביה, והוא אשקי ומברך לתתא, האי נשמתא דנפקא מניה, אית לה רשו לברכא להאי אתר.

[לשון הקודש] ולכן פורחות הנשמות מאותו חי בערב שבת, אותן נשמות שפורחות, ממש מברכות מקום זה שנקרא שם מלמטה. ואותו מקום שיוצאות ממנו, מברך אותו למעלה, ושם זה מקבל ברכות מטה וממעלה, ונקללת מכל הצדדים.

ועל דא פרחין נשמתין מההוא חי, במעלי שבתא. אינון נשמתין דאינון פרחאן, ממש מברכין להאי אתר דאקרי שם מתתא. וההוא אתר דנפקי מניה מברך ליה לעילא, והאי שם מקבלא ברבאן, מתתא ומעילא, ואתכלילת מכל סטריין.

זוהר חלק ב - דף קלח עב

מקבלת ברכות מאותן נשמות עליונות שמברכות אותה בארבעים וחסות תבות כחשבון מ"ה מנשמת כל חי עד והאחרונים

[לשון הקודש] בימי החל היא מקבלת ברכות משאר הנשמות שמברכות אותה מלמטה ביום השבת, היא מקבלת ברכות מאותן נשמות עליונות שמברכות אותה בארבעים וחסות תבות כחשבון מ"ה. (מנשמת כל חי עד והאחרונים) (ובסוד של חמשים תבות, כחשבון מ"ה) כמו שבארנו בסוד מ"ה ובסוד מ"י. זה העולם

ביומי דחול, איהי מקבלא ברבאן, משאר נשמתין, דקא מברכין לה מתתא. ביומא דשבת, איהי מקבלא ברבאן מאינון נשמתין עלאין, דקא מברכאן לה בארבעין וחסות תיבין, כחושבן מה. (מנשמת כל חי עד והאחרונים) (ס"א ברוז דחמשין תיבין, כחושבן מ"ה) כמה (הקדמה ב עא) דאוקימנא, ברזא מה, וברזא מי.

העליון, וזה העולם התחתון. נשמת כל חי (עד והאחרונים) - מ"ה. ומן ואילו פיננו מלא שירה עד ומלפנים - עולה התשבחת האחרת חמשים תבות. ואף על גב שלא עומד הדבר בתשבון, עולה החשבון סוד מ"י, ומשם והלאה עולה התשבחת האחרת לחשבון (מ"ה) מאה תבות, תשלומים של הכל, ומרפבה אחת על מה ששורה שהוא תשלום (אותו שלם עליון).

דא עלמא עלאה, ודא עלמא תתאה. נשמת כל חי (ס"א עד האחרונים) מ"ה. ומן ואילו פיננו מלא שירה עד ומלפנים, סלקא תושבחתא אחרא חמשים תבין. ואף על גב דלא קיימא תמון מלה בחושבנא, סלקא חושבנא רוא מי. ומתמון ולהלאה סלקא תושבחתא אחרא לחשבון (מה) מאה תבין, תשלומין דכלא, וחד רתיבא על מה דשריא דאיהו (דף קלח עב) תשלומא (ס"א ההוא שלימא עלאה).

אשרי העם שיודעים לסדר את שבח רבונם פראוי

[לשון הקודש] וכל השבח הזה וכל הדברים הללו כלם איברים ידועים בחשבון לתשלום שבת ולהשתלם מהם פראוי. אשרי העם שיודעים לסדר את שבח רבונם פראוי. מכאן והלאה סדור התפלה כמו שתקן.

וְכָל שְׁבַח דָּא, וְכָל מְלִין אֵלִין, כְּלָהוּ שִׁיפִין יִדְעוּן, בְּחֻשְׁבָּנָא לְתִשְׁלוּמָא דְשַׁבְּתָא, וְלֹא שְׁתַּלְמָא מְנִיחֻהוּ, כְּדָקָא חֲזִי. וְכַאֲהָ עָמָא, דִּידְעֵי לְסִדְרָא שְׁבַחָא דְמְרִיחֻוּן, כְּדָקָא יָאוּת. מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה סְדוּרָא דְצְלוּתָא כְּמָה דְאִתְתַּקְנָת.

דוד המלך אמר את זה בשעה שהיה מתקן ומסדר את תשבחת המלך

[לשון הקודש] כתוב (תהלים כב) ואתה ה' אל תרחק אילותי לעזרתי חושה. דוד המלך אמר את זה בשעה שהיה מתקן ומסדר את תשבחת המלך כדי לחבר את השמש ללבנה. פינן שהיה מתקן ומסדר את שבחיו להתחבר, אמר ואתה ה' אל תרחק.

כְּתִיב (תהלים כב) וְאַתָּה יי אל תִּרְחַק אֵילוּתֵי לְעֹזְרֵתִי חוּשָׁה. דָּוִד מְלֶכָא אָמַר דָּא, בְּשַׁעֲתָא דְהָוָה מִתְקַן וּמְסִדֵּר תוֹשְׁבַחְתָּא דְמְלֶכָא, בְּגִין לְחַבְרָא שְׁמִשָּׁא בְּסִיחָרָא. בִּינֵן דְהָוָה מִתְקַן וּמְסִדֵּר שְׁבַחֵין דִּילִיָּה לְאַתְחַבְרָא, אָמַר וְאַתָּה יי אל תִּרְחַק.

אל תרחק להסתלק מאתנו ולעזב אותנו

[לשון הקודש] ואתה ה' - סוד של חברות אחת בלי פרוד. אל תרחק - פינן שעלתה להתחבר עם בעלה, והכל בעולם העליון, ומשם רוצה לעלות לאין סוף להתקשר הכל למעלה למעלה, ולכן אל תרחק להסתלק מאתנו ולעזב אותנו.

וְאַתָּה יי רָוָא (רנא עא, קמ עא, קעט עב) דְּחִבְרוּתָא חָדָא בְּלֹא פְרוּדָא. אֵל תִּרְחַק, בִּינֵן דְּאִיְהִי סְלֶקָא לְאַתְעַטְרָא בְּבַעֲלָהּ, וְכֹלָא בְּעֶלְמָא עֲלָאָה, וּמִתְמֵן בְּעֵי לְסְלֶקָא לְאֵין סוּף, לְאַתְקַשְׂרָא בְּלֹא לְעִילָא לְעִילָא, וּבְגִין כֵּךְ אֵל תִּרְחַק, לְאַסְתַּלְקָא מִינֵן, לְשַׁבְּקָא לָן.

ובעוד שהוא בסוד עמו, לא מתרחקת ממנו כלל

[לשון הקודש] ולכן בתוך סדור התשבחת צריכים ישראל להכלל שם ולהדבק עמם מלמטה, שאלמלא ירצה להתעלות הכבוד

וּבְגִין כֵּךְ, בְּגוּ סְדוּרָא דְתוֹשְׁבַחְתָּא, בְּעָאן יִשְׂרָאֵל לְאַתְכַּלְלָא תְּמֵן, וְלְאַתְדַּבְּקָא בְּהַדְרִיָּהוּ מִתְתָּא, דְּאֵלְמָלָא יְבַעֵי לְאַסְתַּלְקָא

האי כבוד, הא ישראל לתת אחידן ביה ותקפין ביה, דלא שבקין ליה לאתרחקא מנייהו. ועל דא צלותא בלחש, כמאן דמליל ברוא עם מלכא, ובעוד דאיהו ברוא עמיה, לא אתרחקא מניה כלל.

הזה, הרי ישראל למטה אחוזים בו ומחזיקים בו שלא יעזב אותו להתרחק מהם. ולכן התפלה בלחש, כמי שמדבר בסוד עם הקלף. ובעוד שהוא בסוד עמו, לא מתרחקת מפניו כלל.

הקדוש ברוך הוא, אף על גב שהתעלה למעלה למעלה באין סוף, מיד חוזר למקומו

אילותי, מה איל וצבי, בשעתא דאזלי ומרחקי, מיד אהדרן להווא אתר דשבקו, אוף קודשא ברוך הוא, אף על גב דאסתלק לעילא לעילא באין סוף, מיד אהדר לאתריה. מאי מעמא. בגין דישראל לתתא אתאחדן ביה, ולא שבקין ליה לאתנשיא, (מניה) ולאתרחקא מנייהו. ועל דא, אילותי לעזרתי חושה.

[לשון הקודש] אילותי - מה איל וצבי, בשעה שהולכים ומתרחקים, מיד חוזרים לאותו מקום שעזבו - אף הקדוש ברוך הוא, אף על גב שהתעלה למעלה למעלה באין סוף, מיד חוזר למקומו. מה הטעם? משום שישראל למטה אחוזים בו, ולא עוזבים אותו להיות נשכח ולהתרחק מהם. ולכן, אילותי לעזרתי חושה.

אשרי העם שפכה לו אשרי העם שיה אלהיו

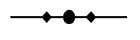
ובגין כך בעינן לאתאחדא ביה בקודשא ברוך הוא, ולאחדא ביה, כמאן דאמשיך מעילא לתתא, דלא ישתבק בר נש מניה, אפילו שעתא חדא. ועל דא כד סמיה גאולה לתפלה, בעי לאחדא ביה, ולאשתעי בהריה בלחישו, ברוא, דלא יתרחק מינו, ולא ישתבק מינו, ועל דא כתיב (דברים ד) ואתם הדבקים בני אלהיכם חיים כלכם היום. (תהלים קמד) אשרי העם שפכה לו אשרי העם שיי אלהיו.

[לשון הקודש] ומשום כך צריכים להתאחד עם הקדוש ברוך הוא ולאחז בו כמי שממשיך מלמעלה למטה, שלא ישאר איש עזוב מפניו אפילו שעה אחת. ולכן כשסומך גאולה לתפלה, צריך לאחז בו ולדבר עמו בלחש, בסוד, שלא יתרחק מעמנו ולא יעזב מעמנו, ולכן כתוב (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום. (תהלים קמד) אשרי העם שפכה לו אשרי העם שיה אלהיו.

אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אביו, אבא, עד כאן היינו יושבים בצל של עץ החיים בגן עדן

בההיא שעתא, קם רבי שמעון וחבריא אוף הכי קמו ואזלו. אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אביו, אבא, עד הכא הוינא יתבי בצלא דאילנא דחיי בגנתא דעדן. מכאן ולהלאה דאנן אזלין, אצטריף לן למיהד בארחוי דנמרון אילנא דא. אמר ליה, אנת תשרי בשירותא למפתח בארחא.

[לשון הקודש] באותה שעה קם רבי שמעון, והחברים אף כך קמו והלכו. אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אביו, אבא, עד כאן היינו יושבים בצל של עץ החיים בגן עדן. מכאן והלאה שאננו הולכים, צריך לנו ללכת בדרכי השומרים את העץ הזה. אתה תתחיל בראשית לפתח בארך.

פרק ב'

מקור התפילה של "נשמת כל חי"

בדבר מחבר תפילת "נשמת כל חי" מצאנו דעות ומסורות שונות:

תוספת הפיוטין (הפייטנים) הוא, ושם הפייט
ההוא יצחק שמו, כאשר סימן שם "בפי
ישרים" "ובדברי הצדיקים" "ובלשון כל
חסידים" "ובקרב קדושים"...

התפילה מופיעה גם כחלק מסיום ההגדה
של פסח, וקטעים ממנה גם
כהודיה על הגשמים כנ"ל. הקטע ב"נשמת
כל חי" המתחיל ב"ואילו פיננו מלא שירה
כים" הוזכר גם במסכת ברכות (דף נ"ט ב), וכן
במסכת תענית (דף ו ב): "ואילו פיננו וכו' עד
"ולא עזבונו חסדיך", לגירסת הגר"א בשם
הרי"ף, עד "וימליכו את שמך מלכנו תמיד".

תיאור השבח המופלא של "ואילו פיננו...
אין אנחנו מספיקין..." מובא
בשינויים מסוימים גם בתנא דבי אליהו (סדר
אליהו רבה פרק ל"א) כ"נוסח אמירה", לא
בתורת "תפילה" או "פיוט", אלא כתיאור
מצב שלעתיד לבוא.

וכך נאמר בתנא דבי אליהו (סדר אליהו רבה
פרק ל"א): "וכן משנחרב הבית הראשון
עד שנבנה הבית האחרון, שבעים שנה היתה
ידו פשוטה עליהן להצילם מכל צר ואויב.
וכן משחרב הבית האחרון ועד עכשיו תשע
מאות שנה, כמה מגפפן, כמה מחבקן, כמה
מנשקן. מכאן ואילך, אם נעמוד אנו ובנינו
ובני בנינו ויהיה לנו פה מלא שירה כים
ולשונו רינה כהמון גליו ושפתותינו שבח
כמרחבי רקיע וידינו פרושות כנשרי שמים
ורגלינו קלות כאיילות, אין אנו יכולין
להודות לך ה' אלקינו ואלקי אבותינו ולברך
את שמך על אחת מאלף אלפי וריבי

יש המייחסים אותה לאנשי כנסת הגדולה

בפירוש סידור "כל בו" כתוב (הובא בסידור
אוצר התפילות): "מצאתי שיש
אומרים ששמעון בן שטח יסד את "נשמת",
ורמז שמו למפרע, דהיינו ש' - שוכן עד, מ'
- מי ידמה לך, ע' - עד הנה עזרונו, ו' - ואילו
פינו, נ' - נשמת", עד כאן לשונו.

ובפירוש "עץ חיים" להגדה של פסח
ממהר"י צאלח כתב: "ויש
אומרים, רבי שמעון בר יוחאי בהיותו
במערה ונתפלל על מזונו, והקדוש ברוך
הוא הכין לו עץ חרובים ומעיין אחד, וזהו
"ברעב זנתנו" ו"מחלאים רעים" שכל גופו
נעשה קמטים עד שהעלה חלודה".

לפי מספר מקורות הרי שנוסח תפילת
"נשמת כל חי" בתקופת התלמוד
היתה תפילה קצרה יחסית, ובמשך
הדורות נוספו בה קטעים, וראה הגדת
הגאונים והרמב"ם (הוצאת אוצר הפוסקים,
תשנ"ז, עמוד ת"ד) שהביא תשובת הראב"ד,
וזה לשונו: "כל עיקר נראה לי, ש"נשמת
כל חי" ו"ואילו פיננו" מטבע ראשונים
חכמי התלמוד היו, כי בעניין ברכת השיר
שאלו (פסחים קי"ח א): מאי ברכת השיר,
ואפליגו בה, דחזד אמר "נשמת כל חי",
ואידך אמר "יהלוך".

ואף על פי שהלכה כמאן דאמר "יהלוך",
מכל מקום נראה לנו ש"נשמת"
הזכירוהו בהורדת הגשמים (ברכות נ"ט ב) אך
אינו ממטבע הראשונים (חכמי התלמוד), כי
אם עד זה הפרק. נמצא ש"כל קומה לפניך",

רבות הניסים והטובות שעשית עמנו, **כאמור**, תפילת "נשמת כל חי" או קטעים ולעתיד לבוא כמה מאיר הקדוש ברוך הוא פני הצדיקים שיהיו כשיטה ראשונה".
ממנה הוזכרו בדברי התלמוד [וכן בדברי הזוהר הקדוש כדלעיל].

פרק ג'

סעודה של מצוה

ק"א א): "הודו לה כי טוב" שגובה חובתו של אדם לטובתו, עשיר בשורו, עני בשיו, אלמנה בתרנגולתה, וזהו רמז לכך שענין הוא שיעשה האדם סעודה כפי יכולתו בשעת צרתו, ויגבה הוא חובתו מעצמו, ויהפך לו לפדות.

סעדני ואושעה

הרב הקדוש רבי פנחס מקוריץ זצ"ל מל תינוק אחד ולא נעצר לו הדם, ונודמן לשם פתאום הרב הקדוש רבי זושא מאניפולי זצ"ל, ואמר למהר להכין סעודה ולהתחיל לאכול ולשתות, ואכן נעצר הדם, ושאל הרה"ק רבי פנחס את הרה"ק רבי זושא מהיכן ידע זאת, והשיב לו, דכתיב (שמות כ"ד י"א): "ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו", היינו, כאשר ראו בחינת "אלקים" שמידת הדין שולטת, אזי "ויאכלו וישתו", שעל ידי המאכל ומשתה מבלבלים את השטן, וכן זה מבחינת "סעדני ואושעה" - מלשון סעודה, בתהלים (ק"ט קי"ז) "סעדני ואושעה ואשעה בחוקיך תמיד".

ומסופר על רבי זושא שבעת שנפל למשכב אמר פסוק זה "סעדני ואושעה", והיה מפרש סעדני, היינו עשו סעודה עלי, כלומר עשו סעודה לתלמידי חכמים ויראי ה' למען אוושע מחליי. מכאן נמצא שאפשר לעשות סעודה לא רק אחרי הישועה אלא גם בתוך הצרה עצמה. תורת הרבי רבי זושא על "סעדני ואושעה" ידועה גם בשם הבעל שם טוב.

ההודאה עם סעודה

נאמר במשלי (ו' י"ד): "זבחי שלמים עלי היום שלמתי נדרי", ומפרש רש"י: "סעודה גדולה הכינותי, כי היום הקרבתני נדרי ושלמי".

ובמשנה ברורה (הלכות חנוכה סימן תר"ע סק"י) כתב: "כל שעושה כדי ליתן שבח למקום או לפרסם הנס או המצוה, הכל סעודת מצוה".

לקבל על עצמו לערוך סעודה

אמרו בברכות (דף מ"ו א): "רבי זירא חלש, על לגביה רבי אבהו קביל עליה אי מתפח קטינא חריך שקי עבידנא יומא טבא לרבנן, אתפתח, עבד סעודתא לכולהו רבנן".

והפירוש הוא: רבי זירא חלה, נכנס לבקרו רבי אבהו וקיבל עליו שאם רבי זירא יבריא הוא יעשה יום טוב בסעודה לכל החכמים, וכך היה שהבריא רבי זירא, ורבי אבהו עשה סעודה לכל החכמים.

מכאן מצינו מקור לכך, שאם אדם שרוי בצרה יכול לקבל עליו או על זולתו לעשות סעודה לחכמים אם יושע ובזכות זה יושע. [ועיין לקמן בענין הנדרים מה שהבאנו בשם "מעם לועז", שדבר זה נלמד מיעקב אבינו ע"ה שבשעת צרה יקבל על עצמו איזה דבר טוב ויקיימו לכשיצא מן הצרה, עיין שם].

הקדוש ברוך הוא הרבה עמנו פדות, כמאמר רבותינו ז"ל (פסחים דף

סגולה לרפואה

מובא בשם החוזה מלובלין סגולה שהחולה יקבל עליו, שכשיבריא יעשה ביום שלישי מימי השבוע סעודה לתלמידי חכמים ויראי ה' לכבוד הושע בן בארי, ויושע. (סגולות ישראל מערכת ח חולה)

בתוך רבים אהלנו

עצם הכינוס של עשרה איש בסעודה שבה שרים את ההלל וההודאה "נשמת"

יש בה משום קרוב לבכות ואהבת חינום שבעבורם יבנה בית המקדש, שכל דבר מצוה שנעשה בעשרה שורה שם השכינה, ולכן שעת רצון גדולה היא.

וכן מובא במאמר הגאולה לרמח"ל זצ"ל שיבואו עם ישראל מהגלות ויתקבצו ביחד חלק מהשבטים וישוררו לקב"ה ולאחר מכן יצטרפו שאר כל השבטים וישוררו לד' ועל ידי ההתקבצות תתבטל הקנאה והשנאה שבגללה נחרב בית המקדש.

פרק ד'**פירות הנושרים למעשה**

ברכת שיר השבח "נשמת כל חי" העצה הנפלאה להוושע בכל העניינים, בדוק ומנוסה! לרפואה, פרנסה, זיווג, בנים, שלום בית וכו'

ונעים שיאמר "נשמת כל חי" עם כיבוד או סעודה בבחינת "סעדני ואושעה" (תהלים קי"ט) [אך אין הכרח בדבר].

סעודות הודיה ו"נשמת"

בשנים האחרונות לאור פרסומים שונים התעוררו רבים לפעול ולהגביר חיילים למען העצה הנפלאה של אמירת "נשמת", וכבר יסדו ותקנו אמירת "נשמת" ברבים בקול רינה ותודה המון חוגג, כשכל העם מסובים בסעודת מצוה, וכל מי שזקוק לישועה משתתף ומקבל עליו בלי נדר שבשעה שיענהו השם יתברך ויוציאו מן המצר למרחב יערוך סעודת הודאה, ובתוך סעודה זו יאמר "נשמת" בעשרה או יותר.

יש ובמהלך הסעודה מספרים ברבים את אשר פעל ה' עמם, ומהללים ומשבחים להקדוש ברוך הוא על חסדיו המרובים.

ישנם סיפורים בלי סוף על עמך ישראל שקיבלו על עצמם לומר "נשמת"

"נשמת כל חי" הינה תפילת הודאה להקדוש ברוך הוא ועליה נאמר בנביא "עם זו יצרתי לי תהילתי יספרו" (בן איש חי, פרשת תולדות) וטוב לאומרה מידי פעם. אך היא גם עצה נפלאה לישועה על כל צרה שלא תבוא, יקבל האדם על עצמו בלא נדר ובקבלה גמורה, שכשינצל ממנה יאמר לאחר שיוושע את ברכת שיר השבח "נשמת כל חי" פעם אחת בלבד (מתוך שחרית של שבת קדש אחרי שירת הים) בתודה וקול זמרה (ויחתום בלא שם ומלכות), ועצה זו בדוקה ומנוסה שניצולו רבים על ידה, ובפרט אם יקבל על עצמו לאומרה בפני עשרה אנשים הרי זה משובח. ובכדי שלא ישכח לקיים קבלת אמירת הנשמת רצוי מאוד שירשום קבלה זו על דף.

בשעת קבלתו וכן בשעת אמירת "הנשמת" יפריש מעות לצדקה כפי יכולתו, שהיא מסוגלת לכל העניינים, ומה טוב

קבלות טובות בלי נדר, שעל ידי שינוי מעשיו ובהללו להשי"ת יזכה בס"ד לישועה. ראינו לנכון לציין כאן כמה עניינים המסוגלים לזה, ונוכחנו זאת מתוך ניסיון ממש.

יתן קודם צדקה ויקבל עליו קבלה "בלי נדר" (רצוי לרשום ב"פתק" את מה שמתחייב וכו') ויגיד בפיו שמקבל עליו שכאשר יזכה לישועה, ישתדל בסמוך לישועתו:

א. לומר תפילת "נשמת כל חי". בינו לבין הקב"ה (פעם אחת לאחר הישועה) ואם יוכל לקבל על עצמו בלי נדר לומר "נשמת כל חי" בפני עשרה אנשים לפחות, בקול תודה וזימרה, שיש בזה כח גדול בפני עשרה, והרבה נצולו ובדוק ומנוסה! (אך לא חייבים).

ואם ירצה להוסיף עוד קבלות טובות בלי נדר (שיכולים רק להועיל ולזרז הישועה):

ב. יתן כיבוד (מזונות) ושתייה וכו' (לעשרה אנשים לפחות), או אם יוכל לקבל עליו בלי נדר לעשות סעודה (לעשרה אנשים לפחות) בבחינת "סעדני ואושעה".

ג. יתן לצדקה לאחר הישועה.

ד. להדליק נר לכבוד רבי מאיר בעל הנס, או להדליק נרות לעילוי נשמת הצדיקים.

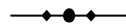
ה. ללמוד משנה או לקרוא "מזמור לתודה" (תהילים ק).

בעשרה או יותר, עם סעודה או כיבוד, או רק לומר "נשמת" עם יציאתם לגאולה ומאפילה לאור גדול, וזכו לרחמי ה' יתברך ולישועות למכביר, אם לזיווגים ובפרט למעוכבי שידוך בגילאים מבוגרים, או לחשוכי בנים שנים רבות שזכו לפרי בטן, עד לבעיות פרנסה, בריאות, שלום בית, ובעיות וצרות שונות ומשונות רח"ל, ואנשים אלו שקבלו על עצמם לומר "נשמת" ב"ה זכו לגאולה, ישועה ופדות.

וכך "סעודת נשמת" אחת גוררת אחריה "סעודות נשמת" נוספות, ועינינו הרואות ולא זר את גודל הישועות בהם אנו מתבשרים ללא הרף בחסדי ה', ועיין בספר "מטה אהרן" מעשיות וסיפורים רבים טיפה מן הים מהישועות הרבות שאנשים נושעו בזכות קבלת אמירת "נשמת כל חי", וב"ה הענין של "קבלות נשמת" ו"ישועות נשמת" ו"סעודות נשמת" מוסיף ומתפתח, לכל אחד יש, בעוונותינו, את צרותיו ויסוריו. אך עם ההרגשה שהכל בידי בורא עולם והוא מלך עוזר ומושיע, וכשאנו מקבלים על עצמנו להודות לו כשיושיענו, זוכים לרחמי וחסדי ה' ולישועתו, ומתרבה כבוד שמים. עד שבעזרת ה' נזכה במהרה ממש שיושעו כל ישראל בתשועת עולמים בביאת גואל צדק, אמן.

הסבר לקבלת "הסכם" "נשמת כל חי" לישועות [כמובא בקונטרס "מטה אהרן"]

ודאי שהאדם נזקק לישועה, עליו לעשות תשובה ולהשתדל לקבל על עצמו

פרק ה'

אמירתו, כהא דאיתא בגמרא, מאי דכתיב (תהלים ק"ו ב) "מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהילתו"? למי נאה למלל גבורות ה'? למי שיכול להשמיע כל תהילותיו.

טעם לאמירת נשמת

הרב "בן איש חי" בספרו "בניהו" על מסכת מגילה (פרק ב דף י"ח ע"א) מבאר את הטעם שתקנו תפילת "נשמת" ומטרת

רבבות וכו', ובזאת התהילה עשו גילוי ומודעה שכל תהילות שהם מתקנים לשמו יתברך הם קצת מן המקצת, דאי אפשר להשלים תהילותיו. וכיון דעשו גלוי דעת ומודעה זו בתהילה זו ד"נשמת כל חי", הותר להם לתקן תהילות לאל בברכות. וליכא למימר על תיקון תהילות שתקנו סימתינהו לשבחא דמרך, ואין הכי נמי כל מי שיעשה גלוי דעת ומודעה כזאת יוכל לתקן תהילות לאל יתברך".

אמירת "נשמת" כסגולה לישועה

והנה, גם בתפילת "נשמת" אחרי שמזכירים ומספרים נפלאות וחסדי הבורא יתברך "מלפנים ממצרים גאלתנו וגו' ומבית עבדים פדיתנו, ברעב זנתנו ובשבע כלכלתנו, מחרב הצלתנו ומחליים רעים ורבים דליתנו" - מסיימים "עד הנה עזרונו רחמיך ולא עזבונו חסדיך ה' אלקינו, ואל תשנו ה' אלקינו לנצח", שנותנים ההודאה על העבר וצועקים על העתיד, ועל ידי זה הקדוש ברוך הוא עומד לימין הצדיק ונושע בתפילתו".

רינה בתפילת "נשמת"

כתיב (איכה ב' י"ט): "קומי רוני בלילה לראש אשמרות שפכי כמים לבך נכח (ראשי תיבות נשמת כל חי) פני ה'. שאי אליו כפיך על נפש עולליך העטופים ברעב בראש כל חוצות". וקשה, דלכאורה רינה היא תפילה הבאה מתוך שמחה ושבח להקדוש ברוך הוא, ואם כן, איך נמצא מקומה כאן בתפילה "על נפש לעולליך העטופים ברעב בראש כל חוצות"?

אבל באמת, מיוחדת היא תפילה זו של רינה דווקא בזמן רעב וצרות נוראות. משנסגרו שערי שמים וצריכים לפתוח שערי ברכה, אין לך מפתח הפותח שערי השפעה

והקשה ה"בן איש חי": "קשה, וכי כנסת הגדולה היו יכולים להשמיע כל תהילותיו, ואיך תקנו תהילות בברכות? ונראה לומר בסייעתא דשמיא, תקנו שבח "נשמת כל חי", שבו עשו גלוי דעת ומודעה דאי אפשר להשמיע כל תהילות ה', שאמרו: ואלו פינו מלא שירה כים, ולשונונו רנה כהמון גליו, ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע וכו' וכו', אין אנו מספיקין להודות וכו' על אחת מאלף אלפי אלפים ורוב רבי

להודות על העבר ולבקש ולצעוק על העתיד

בספר "כרם שלמה" (לרבי שלמה זלמן פרידמן זצ"ל, אבד"ק טענקא, ברוקלין תש"ס פרק ב אות ט) הסביר את קבלת רבי יהודה החסיד באמירת "נשמת" כסגולה על כל צרה שלא תבוא, וזה לשונו: "ובטעם הדבר אפשר לומר על פי אמרם ז"ל, נותן הודאה על העבר וצועק על העתיד, והיינו על פי הידוע בשם צדיקים, וכך מובא בשם הרה"ק החוזה מלובלין במה שכתוב אצל לאה אחר שילדה את יהודה, "ותאמר הפעם אודה את ה' וגו' ותעמוד מלדת" (בראשית כ"ט ל"ה). כי על ידי שהודתה את ה' על העבר ולא בקשה על העתיד, בזה הפסיקה את ההשפעה, ולכן "ותעמוד מלדת". ולזה אמרו זכרונם לברכה נותן הודאה על העבר ותיכף צועק על העתיד.

ובזה יש לפרש, למה כתיב "אז ישיר משה" בלשון עתיד, ולא כתיב "אז שר משה", כי משה רבינו כששר לה' על כל ניסי ה' בקריעת ים סוף התכוון להודות ולבקש גם על העתיד. וכן מצינו שתקנו חז"ל בתפילת "מודים דרבנן" שאומרים "ברכות והודאות וגו' על שהחייטנו וקיימתנו", ומסיימים שם על העתיד ואומרים: כן תחיינו ותקיימנו וכו'".

מהימנא זוהר חדש ח"ג דף רכ"ג א, ושם דף רנ"ג א), שכל חפצה להתחבר עם דודה, כי תפילה לשון חבור, כמו "נפתולי אלקים נפתלתי" (עייין רש"י בראשית ל ח).

ואפשר כי "תפלה" גימטריא "יצחק רבקה", ו"יצחק" נוטריקון "קץ חי", רמז ליסוד (השמטות הזוהר דף רנ"ב ב), ורבקה רומז לשכינה, כמו שאמרו בזוהר הקדוש (זוהר ח"א ק"מ ב, רעיא מהימנא זח"ג צ"ט ב).

ומה נעים לפי זה כי בנוסח "בפי ישרים תתרומם" ראשי תבות "יצחק רבקה", כי "תפלה" גימטריא "יצחק רבקה", והוא רמז יסוד ומלכות. ב"נשמת כל חי" עומדים שמות יצחק ורבקה זה לנכח זו, ובפסוק בפרשת תולדות (בראשית כ"ה כ"א) כתוב "ויעתר יצחק לנכח אשתו כי עקרה היא", נכח ראשי תיבות נשמת כל חי, וזהו ממש לנכח אשתו. ושם תיכף נאמר ויעתר לו ה'. גם מעניין כי "הבן איש חי" כתב עצה זו דוקא בפרשת תולדות, ומסתמא יש שייכות בין העניינים כפי שכתבנו, והבן.

טובה מן השמים כמו שירות ותשבחות לה' יתברך. וכאשר משבת, מהלל ומודה לה' יתברך, מקיים בו הקדוש ברוך הוא: "ה' צלך על יד ימינך", ופותחים לו שערי ברכה.

להאמין בה

העיקר להאמין בה שבזכות שקיבל על עצמו לשבחו בשבח הנפלא הזה ומאמין בישועתו, יזכה באמת לישועה. וכן רמוז ב"נשמת": "ישתבח שמך לעד מלכנו", ראשי תיבות ישלם, למשבחים לשמו, אמן כן יהי רצון.

לעורר זכות אבות

ב"נשמת כל חי" אנו אומרים: "בפי ישרים תתרומם. ובשפתי צדיקים תתברך. ובלשון חסידים תתקדש. ובקרב קדושים תתהלל". אות ראשונה של "ישרים, צדיקים, חסידים, קדושים" הן "יצחק", ואות שלישית של "תתרומם, תתברך, תתקדש, תתהלל" הן "רבקה".

"יצחק רבקה" בגימטריא "תפלה", והשכינה נקראת תפילה (רעיא

פרק ו'

סגולתה

"פודה ומציל ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה", ומצד עצמו לשם שבח הוא גם כן סגולה נפלאה כי ממנו תוצאות חיים דרווח והצלה יעמוד ליהודים כדכתב בספר חמדת ימים, והרב שלמי חגיגה (דף ר"נ ב), דבכלל מוסרו אשר הזהיר שתהא נקראת בקריאה תמה יפה ומבוארת שלא תהא נחלפת באות אחרת ולא נקודה בנקודה אחרת, כתב וזה לשונו: וקבלה בידינו מאת רבי יהודה החסיד זצ"ל שגם הוא מסוגל על כל צרה

סגולה להנצל מכל צרה

"שבח זה דנשמת כל חי הוא יקר ומעולה מאד, וצריך לאומרו בנעימה והוא מסוגל על כל צרה שאדם עומד בה שידור נדר לומר אחר הצלתו מהצרה שבח זה של נשמת כל חי ויועיל לו, וכמ"ש בשם רבי יהודה החסיד ז"ל "וכו' (ספר בן איש חי לרבינו יוסף חיים זצ"ל שנה שניה פרשת תולדות סעיף ג).

"וראה נא מפלאות תמים דעים דנתקן בשבח הזה לומר כלשון הזה

שלא תבא לקבל האדם על עצמו דכשה' יצילהו מהצרה לומר נשמת כל חי בתודה וקול זמרה בפני עשרה וכו' נפוצו וניצולו רבים והוא בדוק ומנוסה, עד כאן לשונו. ואל כוונה זו סידרו לומר פודה ומציל ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה" (ספר חיים לראש על הגדה של פסח דף ק"א לרבינו חיים פאלאגי זצ"ל).

"קבלה מרבי יהודה החסיד ששבח זה מסוגל על כל צרה שלא תבא, לקבל האדם על עצמו שכשינצל ממונה לומר נשמת בתודה וקול זמרה בפני עשרה וכו' נפוצו וניצולו רבים והוא בדוק ומנוסה [א] (ח. ימים דף כ"ה ב) (סידור עץ חיים דף קלב למהרי"ץ זצ"ל).

"קבלה ביריניו מרבי יהודה החסיד ששבח נשמת כל חי מסוגל על כל צרה שלא תבא לקבל האדם על עצמו שכשיהיה ניצול ממונה לומר נשמת בתודה וקול זמרה בפני עשרה וכו' ניצולו רבים. (חסד לאלפים סימן רפ"א לבעל "פלא יועץ" שם), וכתב שם עוד (או"ח הלכות יום הכפורים סימן תרט"ו אות י"א): "ולכן אכתוב גם אני הדל מה שנראה לי בס"ד, והוא כי פשוט כי באותו היום יחזור בתשובה שלימה על חטא שבא לידו, ובמוצאי יום הכפורים יטבול תיכף אם אפשר, ויעשה פדיון כמנין אותיות שמו ויתן לעניים יראי שמים, ויקבל עליו בפני עשרה כי בתשלום השנה ההיא יאמר נשמת כל חי בפני עשרה" וכו', עיין שם.

וכתב שם עוד (או"ח הלכות לולב סימן תרט"ד אות ט"ל): "מנהג בית אל יכב"ץ יום

הושענא רבא אחר עלינו לשבח פותחין ההיכל ואומרים נשמת כל חי עד גמר בלי שם ומלכות. ואחר כך אומרים הרי אנחנו מקבלים עלינו בלי נדר קבלה גמורה לשנה הבאה עלינו לחיים טובים ולשלום כעת וכעונה הזאת יום הושענא רבא אחר תפילת שחרית לומר הלל נוסח נשמת כל חי וכו', כמו שכתב בסידור הרש"ש ז"ל" (ספר כף החיים או"ח הלכות שבת סימן רפ"א אות ח' לרבינו יעקב חיים סופר זצ"ל).

"בכל צרה לא עלינו מורינו ורבינו אומר לקבל בלי נדר לומר נשמת כשינצל ממונה". ובהוספות לספר ארחות רבינו (ח"א דף מ"ו) שם: "יש להוסיף: עוד מצאתי כתוב אצלי, אמר לי מורינו ורבינו זצ"ל בשם הרבי ר' העשיל זצ"ל בעת צרה יש לומר בלי נדר כשאנצל או אחזור לשלום (כשנוסע בדרכים) אגיד נשמת, ואמר לי מורינו ורבינו שכן הוא נוהג ואומר, ועוד אמר לי מורינו ורבינו זצ"ל שמועיל קבלת אמירת נשמת בלי נדר עבור אחד מבני ביתו שהוא בצרה להצלתו" (ספר ארחות רבינו ח"א דף של"ד אותיות ה' ו' ז' על רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפּלר" זצ"ל)

"וסגולה נפלאה לקבל על עצמו בליל טבילה, שאם יעזור הקב"ה ותיפקד יאמר נשמת כולו בכוונה ושמחה", ע"כ (ספר תשובות והנהגות חלק ה' יו"ד סימן ר"ג דף קצ"ה להרה"ג משה שטרנבוך שליט"א).

בספר מכתם לדוד (או"ח סימן י"ג) לר' דוד פרדו זצ"ל מביא ענין סגולת אמירת

א. ובזוה"ק (פ' ויצא קס"א). כתוב: שכל מה שנותנים משמים הוא באלף, ועוד כידוע כל עשרה ביה שכינה שריא, אתה מכפיל כל מנין יהודים באלף. - ומי יוכל לחשב את גודל השכר הנצחי שיש לך מוכר בוודאות!!!

"קבלה עוד: כשייצא מהעיר יאמר "הריני מקבל עלי כשאגיע למקום פלוני, אז אני אגיד "נשמת כל חי" וכו' עד "האל בתעצומות", וכשיגיע למקום פלוני יקיים נדרו, בדוק". (ספר הזכירה, ענין לוי' ד"ה לעולם יכנס, לרבינו זכריה סימנר זצ"ל, והביאומהר"ן זצ"ל סבו של המהרי"ן זצ"ל בספרו ליקוטים וחיידושים אות י"א) **"כשאדם יוצא לדרכו, יקבל עליו לומר "נשמת כל חי" כאשר יגיע למקומו בשלום"** (ספר שפתי צדיקים על הרב סלמאן מוצפי זצ"ל עמוד קי"ח א).

ועיין בספר צידה לדרך (ענין שמירת הדרך דף ל"ז הוצאת שובי נפשי) בענין היוצא לדרך, שיקבל עליו לומר נשמת שיחזור בשלום.

קבלת ה"נשמת כל חי" מלוקט מהספרים:

בן איש חי (שנה שניה פרשת תולדות סעיף ג), כף החיים (הלכות שבת סימן רפ"א סק"ח בשם חסד לאלפים לרבינו אליעזר פאפו זצ"ל בעל "פלא יועץ", ובהלכות תפילה סימן ק"י ס"ק ל"א, ובהלכות יום הכפורים סימן תרט"ז ס"ק י"א, ובהלכות לולב סימן תרס"ד ס"ק ט"ל), מהרי"ן בסידור עץ חיים (דף ק"ל ע"ב), ספר ליקוטים וחיידושים (אות י"א) לרבינו מהר"ן זצ"ל (סבו של מהרי"ן זצ"ל), הג"ר חיים פאלאגי בספר חיים לראש (דף ק ע"ב) בשם רבי יהודה החסיד, וכן כתב בספר מנהגי בית אל (סימן תרס"ד אות צ"ד) ובספר כתר שם טוב (ח"ז דף קס"ו) בשם סידור רבינו הרש"ש זצ"ל, בספר חנוכת התורה בשם מוה"ר ר' העשיל זצ"ל (קונטרס אחרון דף נ"א), וכן בספר הזכירה (ענין לוי' ד"ה לעולם יכנס) לרבינו זכריה סימנר זצ"ל, ובארחות רבינו (ח"א דף של"ד אות ד) מובא על מרן הסטייפלר זצ"ל שהמליץ על עצה זו, וכן מפורסם בשם בנו מרן הג"ר חיים קניבסקי שליט"א (וכן נתן הסכמתו לספר שימוש חכמים דף נ"ב המביא ענין זה באורך), ובספר תורה יבקשו מפייהו על הג"ר שמעון שקאפ זצ"ל (דף 257) מובא ג"כ בשם תלמידו הג"ר ישראל גוסטמאן זצ"ל

"נשמת כל חי". וכן בספר עבודת הקודש (יוסף בסדר סימן ד' מובא נוסח הודאה לקב"ה על נס ב"נשמת") להרב חיד"א זצ"ל.

בספר סגולות ישראל (מערכת צ' צרה) כתב מענין ה"נשמת", וכן בספר הנ"ל (במערכת ח' חולה) מובא מענין סעודה לכבוד הושע בן בארי, עיין שם.

בספר וזאת ליהודה על הרה"ג יהודה צדקה זצ"ל (עמוד 91) מביא מענין חשיבות ה"נשמת".

בסידור איש מצליח להרה"ג מאיר מאזוז שליט"א בפירושו "שלמות הלב" בתפילת שחרית של שבת מדבר מחשיבות וסגולת אמירת "נשמת כל חי".

בספר שולחן ערוך המקוצר (סימן קל"ט אות כ"ב) להרה"ג יצחק ראצבי שליט"א מביא מענין סגולת "נשמת כל חי", וכן בחלק ו' מביא עדות על אדם שנושע בימינו בזכות שקבל על עצמו אמירת "נשמת כל חי" לאחר שיוושע.

ועיין בספר שמוש חכמים (דף נ"ב ונ"ג, אשר הוגה על ידי רבי חיים קניבסקי שליט"א) להרב אשר ברגמן שליט"א נכדו של הרה"ג רבינו אלעזר מנחם שך זצ"ל, שהביא בשם הרב שניאור קוטלר זצ"ל שהביא מענין סגולת אמירת ה"נשמת".

סגולה להגיע למקומו בשלום

"זכתב בספר תולדות אדם בשם רבינו הגאון ז"ל וזה לשונו: קודם צאתו מפתח ביתו לדרך יניח ידו על המזוזה ויאמר "הנני מקבל עלי בנדר כשאראה מקום פלוני אזי אאמור נשמת כל חי", וכשרואה אותו המקום מיד יאמר נשמת כל חי עד גמירא, עד כאן לשונו" (ספר חנוכת התורה קונטרס אחרון דף 101 בשם הרבי ר' העשיל זצ"ל רבו של רבינו הש"ך זצ"ל).

זצ"ל, ועיין בספר זכות יצחק להגרי"ח סופר שליט"א (ח"א דף רפ"א), ובשלחן ערוך המקוצר (סימן קל"ט אות כ"ב) להרה"ג יצחק רצאבי שליט"א, וכן ממליץ ע"ז הרה"צ ניסים מויאל שליט"א, ובסידור איש מצליח (בפירוש שלמות הלב על "נשמת"), ורמז לגודל מעלת "נשמת כל חי" תמצא בתנא דבי אליהו (סדר אליהו רבא פרק ל"א).

להצלחת העובר, טוב לומר בכל יום נשמת כל חי, בטרם אמירת נשמת כל חי, יאמר: הרני אומר נשמת כל חי לזכות ולרפואת העובר הנמצא בבטנה של פב"פ:

כִּלְפִלְתָּנוּ, מִחֶרֶב הַצִּלְתָּנוּ, מִדְּבַר מַלְטָתָנוּ, וּמִחֲלָאִים רָעִים וְרָבִים דְּלִיתָנוּ. עַד הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ, וְלֹא עֲזָבוּנוּ חַסְדֶיךָ. עַל כֵּן אֲבָרִים שְׁפִלְגָתָ בְּנוּ וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שְׁנִפְחָתָ בְּאַפֵּינוּ, וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר שָׁמַתָּ בְּפִינוּ, הֵן הֵם יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ, וַיִּשְׁבְּחוּ, וַיְפָאֲרוּ, וַיִּשְׁוֹרְרוּ, אֶת שְׁמֶךָ מִלְּבָנוּ תְּמִיד. כִּי כָּל פֶּה לָךְ יוֹדֶה, וְכָל לִשׁוֹן לָךְ תִּשְׁבַּח, וְכָל עֵין לָךְ תִּצְפֶּה, וְכָל בֶּרֶךְ לָךְ תִּכְרַע, וְכָל קוֹמָה לִפְנֵיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה. וְהַלְבָּבוֹת יִירְאוּךָ, וְהַקֵּרֵב וְהַכְּלִיזוֹת יִזְמְרוּ לְשִׁמְךָ, כִּדְבַר שְׁנֵאמַר כָּל עֲצַמְתִּי תֹאמְרֶנָּה, יי מי כְמוֹךָ, מִצִּיל עֵנִי מִחֶזֶק מִמֶּנּוּ, וְעֵנִי וְאֲבִיוֹן מִגֹּזְלוֹ: שׁוּעַת עֲנִיִּים אַתָּה תִּשְׁמַע, צַעֲקַת הַדָּל תִּקְשִׁיב וְתוֹשִׁיעַ, וְכַתּוּב רִנְנוּ צַדִּיקִים בְּיי, לַיִּשְׂרָאִים נְאוּה תִּהְלֶה: בְּפִי יִשְׂרָאֵל תִּתְרוֹמֵם, וּבִשְׁפָתֵי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ, וּבִלְשׁוֹן חַסִּדִּים תִּתְקַדֵּשׁ, וּבִקְרֵב קְדוֹשִׁים תִּתְהַלֵּל, בְּמִקְהֵלוֹת רַבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, שֶׁבֶן חוֹבֵת כָּל הַיְצוּרִים, לִפְנֵיךָ יי אֱלוֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת, לְהַלֵּל, לְשַׁבַּח, לְפָאֵר, לְרוֹמֵם, לְהַדְרָה, וְלִנְצַחַת, עַל כָּל דְּבָרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת דְּדוֹר בֵּן יֵשִׁי עֲבָדֶךָ מְשִׁיחֶךָ:

וּבְכֵן יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מִלְּבָנוּ, הָאֵל הַמְּלֶכֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ בְּשֵׁמוֹם וּבְכַאֲרֵי, כִּי לָךְ נְאוּה יי אֱלוֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

שהמליץ על עצה זו, ועיין במבוא לספר יסוד ושורש העבודה (ירושלים תשמ"ז דף מ), ובספר מאורות הגדולים (דף ש"ח) שהביא עדותו של רבינו יחזקאל אברמסקי זצ"ל על מרן החפץ חיים זצ"ל שהיה מנהגו להודות לה' בשבח זה, ובספר שימוש חכמים (דף נ"ב ונ"ג) בשם הרה"ג שניאור קוטלר זצ"ל באורך, וכן ידוע בשם מהרי"ץ דושינסקי

נְשַׁמַּת כָּל חַי תִּבְרַךְ אֶת שְׁמֶךָ יי אֱלוֹהֵינוּ, וְרוּחַ כָּל בֶּשָׂר תִּפְאֹר וְתִרְוֹמֵם זְכָרֶךָ מִלְּבָנוּ תְּמִיד. מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אַתָּה אֵל. וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ, פּוֹדֶה וּמִצִּיל, וְעוֹנֶה וּמְרַחֵם, בְּכָל עַת צָרָה וְצוּקָה, אֵין לָנוּ מֶלֶךְ עוֹזֵר וְסוֹמֵךְ אֱלֹא אַתָּה:

אֱלוֹהֵי הָרֵאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים, אֱלוֹהֵי כָּל בְּרִיּוֹת, אֲדוֹן כָּל תּוֹלְדוֹת, הַמְּהַלֵּל בְּכָל הַתִּשְׁבָּחוֹת, הַמְּנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחַסֵּד, וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים. וַיי אֱלֹהִים אֲמֵת, לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן, הַמְּעוֹרֵר יְשׁוּנִים, וְהַמְּקַיֵּץ נִרְדָּמִים, מַחֲיֶה מֵתִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, פּוֹקֵחַ עוֹרִים, וְזוֹקֵף כְּפוּפִים, הַמּוֹשִׁיחַ אֱלָמִים, וְהַמְּפַעֲנֵחַ נְעֻלְמִים, וְלָךְ לְבָדֶךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים:

וְאֵלֹו פִּינוּ מְלֹא שִׁירָה כִּים, וְלִשׁוֹנֵנוּ רִנָּה כְּהַמּוֹן גְּלוֹי, וְשִׁפְתוֹתֵינוּ שִׁבַּח כְּמִרְחֵבֵי רַקִּיעַ, וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת בְּשִׁמְשׁ וּבִכְרַח, וַיְדִינוּ פְרוֹשׁוֹת כְּנִשְׂרֵי שָׁמַיִם, וְרַגְלֵינוּ קְלוֹת כְּאֵילוֹת, אֵין אֲנַחְנוּ מְסַפִּיקִין לְהוֹדוֹת לָךְ יי אֱלֹהֵינוּ, וּלְבָרַךְ אֶת-שְׁמֶךָ מִלְּבָנוּ, עַל אַחַת מֵאַלְפֵי אֱלָפִים וְרוֹב רַבֵּי רַבְבוֹת פְּעָמִים, הַטּוֹבוֹת נְסִים וְנִפְלְאוֹת שְׁעֵשִׂית עִמָּנוּ וְעַם אֲבוֹתֵינוּ. מִלְּפָנִים מִמְּצָרִים גְּאֻלְתָּנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, מִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ, בְּרַעֲב זַנְתָּנוּ, וּבִשְׁבַע

שיר ושְׁבַחָהּ, הִלֵּל וְזַמְרָהּ, עֲזֵר וּמְשַׁלָּהּ, נְצַח, גְּדֻלָּהּ, גְּבוּרָהּ, תְּהִלָּהּ, וְתַפְאֶרֶתָּהּ, קִדְשָׁהּ, וּמְלָכוּתָּהּ. בְּרִכּוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ, וּמַעֲוָלָם וְעַד עוֹלָם אֶתָּה אֵל. בְּרוּךְ

אֶתָּה, מֶלֶךְ גָּדוֹל וּמְהֻלָּל בְּתִשְׁבָּחוֹת. אֵל הַהוֹדָאוֹת, אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת, בּוֹרֵא כָּל הַנְּשָׁמוֹת, רִבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים, הַבוֹחֵר בְּשִׁירֵי זַמְרָה מֶלֶךְ אֵל חַי הָעוֹלָמִים אָמֵן:

פרק ז

זמן אמירתה

מקובלים ופוסקים ספרדים כתבו, שיאמרנה לפני יוצר אור (אך לא יסיים שוב בישתבח). ולדעת הבן איש חי והגר"ע יוסף, אפילו ענה ברכו יאמרנה שם.

למנהג האשכנזים, מתחיל שליח הציבור של שחרית בשבת (ומחליף את מי שהתפלל פסוקי דזמרה) משוכן עד; בחגים – מהאל בתעצומות; ובימים נוראים מהמלך (ואומרים אז המלך יושב, ולא היושב כבכל השנה). מכיון שיש דעות בגמרא ובפוסקים שנשמת היא חלק מברכת ישתבח, מסתבר שדיני ההפסקה בה יהיו זהים לדיני ההפסקה בברכות קריאת שמע.

אמירת "נשמת" בזמנים מקודשים ובעת רצון לאור חביבותה וחיבתותה המיוחדת של תפילת "נשמת כל חי" נהגו בכמה מקהילות ישראל לומר את תפילת "נשמת" בזמנים מקודשים ובעתות רצון, וכמובא ב"כף החיים" הלכות לולב (סימן תרס"ד אות ל"ט): "מנהג בית אל יכב"ץ, יום הושענא רבה אחר תפילת עלינו לשבח, פותחין ההיכל ואומרים "נשמת כל חי" עד גמר בלי שם ומלכות.

ואחר כך אומרים: "הרי אנחנו מקבלים עלינו בלי נדר קבלה גמורה לשנה הבאה עלינו לחיים טובים ולשלום, כעת וכעונה הזאת, יום הושענא רבא אחר

תקנת אמירת "נשמת" בשבת

כתבו הפוסקים: "שבח זה הוא יקר ומעולה מאוד, וצריך לאמרו בנעימה". אמירתה בשבת מוזכרת כבר בספר הזוהר, והונהגה בקביעות (כמו פסוקי דזמרה בכלל) החל מתקופת הגאונים. וכן נוהגים במקהלות ישראל לפתוח בתפילת "נשמת כל חי" לאחר שירת "אז ישיר". תפילה זו שכולה שיר שבח והודיה לה' יתברך, נאה לאומרה ביום שבת קדש, כמאמר נעים זמירות ישראל: "מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה ולזמר לשמך עליון" וכו'. הזוהר והאר"י ז"ל מבארים, שאמירת נשמת היא הכנה לכניסת הנשמה היתרה בתפילות השבת.

טעמים נוספים נאמרו לכך שתקנו לומר "נשמת" בשבת קודש. ב"אוצר התפלות" (בראשי בשמים) מובא ש"נשמת" היא כנגד הנשמה יתרה שיש לאדם בשבת. והוסיף שם שיאמר כל השבח בשמחה עצומה, ומגודל התשוקה יקבל על עצמו מסירות נפש.

הלכה

מי ששכח לאמרה והחל לומר ישתבח, אם נזכר לפני אמירת ה' ("ברוך אתה ה'..."), חוזר לומר נשמת כסדר, ואם כבר אמר שם ה', לדעת הרמ"א ופוסקי אשכנז אינו חייב לאמרה עוד, אפילו אחר התפילה. אולם

"נשמת כל חי" בחנוכה בעת הדלקת הנרות, וכן בזאת חנוכה, בעידנא דרעווא, בשעת שריפת שיירי השמן והפתילות.

כמו כן יש המשוררים תפילת "נשמת" בסעודת יום הפורים ובליל שביעי של פסח ואף בפסח שני.

"והשתא דאתינן להכי יובן פשר מנהג חסידי בית א-ל, דלכן ביום הושענא רבה דהוא יומא דדינא, בעת החתימה האחרונה ומסירת הפתקין, אומרים בקשה זו של נשמת ומקבלים עליהם לומר עוד הפעם "נשמת", וזו סגולה יקרה להצלה". (ספר זכות יצחק ח"א דף רפ"א להגרי"ח סופר שליט"א)

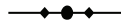
"חסידיים אומרים נשמת כל יום". וכתב רי"ל קלירס שליט"א (המעין תשנ"ז): "מסורת עתיקה היתה שאנשי כנסת הגדולה תקנו לומר "נשמת" בכל יום" (סידור רבי אלעזר מגרמייזא ח"ב חלק סודות התפילה עמ תצ"ז).

תפילת שחרית לומר הלל נוסח "נשמת כל חי" וכו'".

עוד הובא שם בהלכות יום הכפורים (סימן תרט"ו אות י"א): "אכתוב גם אני הדל מה שנראה לי בסיעתא דשמיא והוא, כי פשוט כי באותו היום יחזור בתשובה שלימה על חטא שבא לידו, ובמוצאי יום הכפורים יטבול תיכף אם אפשר, ויעשה פדיון כמנין אותיות שמו, ויתן לעניים יראי שמים, ויקבל עליו בפני עשרה כי בתשלום השנה ההיא יאמר "נשמת כל חי" בפני עשרה...".

בכמה מקהילות האשכנזים אומרים "נשמת" בכל סעודה שלישית, עת רעווא דרעוין, ומה נורא המחזה כאשר בני היכלא פוצחין פיהן בקדושה ובטהרה, בשירה ובזמרה בתפילת "נשמת כל חי".

כמו כן ידוע על כמה וכמה ממקהלות החסידים שנהגו והנהיגו לומר תפילת

פרק ח

עובדות והנהגות מגדולי ישראל בתפילת "נשמת"

שניהם הגוף והנשמה מברכים יחדיו, ומעתה, מתפילת "נשמת", תברך הנשמה לבדה עד כלות הגוף (בארות מים, ד' לקוטים) **ובספר** "ראשית העבודה" להרב יהודה זרחיה סגל זצ"ל (ח"א דף ה' ד"ה קבלת עול מלכות שמים) הביא ששמע בנובהרדוק שאם קר לאדם יאמר "נשמת כל חי" ובלי ספק יתחמם ויתלהב וכו'.

בפרי הכרם (ל"ה תש"ס גליון י"ט עמוד ה') הובא מה שסיפר האדמו"ר מבאבוב

בכתבי תולדות שונים מתארים ומספרים תיאורים נפלאים על השתוקקות ודבקות גדולי ישראל באמירת "נשמת". חסידים ואנשי מעשה שבדורות שלפנינו היו מתלהבים בשעת אמירת "נשמת כל חי" בהתלהבות קודש ובדבקות נפלאה. נציין עובדות ספורות:

כל עצמותי תאמרנה

הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע ביאר "נשמת כל חי תברך"... וכי עד עתה מי היה המברך אם לא הנשמה? אלא הפירוש כי עד עכשיו, היינו עד תפילת "נשמת", היו

שלג, ולשם כך פזרו חייליו על פני השדה מאות שקי סוכר בכדי שיוכל להחליק עליהם. נענה האדמו"ר ואמר: "וכי איזה השגות יש לו בתאוות? הלא כל תאוותיו לא ישוו לגודל התענוג שיש לנו באמירת "נשמת כל חי" בשבת קודש".

בספר "אברהם עבד ה'" על הרב הצדיק ר' אברהם אהרונוביץ זצ"ל (דף 255) מובא מעשה זה: אחד מחסידי באיאן הישישים התלונן באזניו של רבי אברום אהרונוביץ זצ"ל כי לבו נחלש, וכיום שבת בגלל אריכות התפילה, קשה עליו ההמתנה מבלי לטעום משהו עד שעה מאוחרת. רבי אברום שבעצמו נשאר בדרך כלל ללא אוכל ושתיה עד לשעות הצהרים עד השלימו את תפילותיו וטבילותיו, חס על אותו חסיד חלש ויעץ לו לטעום משהו קל קודם התפילה להחיות את נפשו. אולם הלה נפגע מכך וסרב לאכול קודם התפילה, שהרי הלכה מפורשת בשו"ע שאסור לאכול קודם התפילה, והסמיכו חכמים את דבריהם על הפסוק "לא תאכלו על הדם", לא תאכלו קודם שתתפללו על דמכם.

אך רבי אברום נשאר בשלו, ושדל שוב ושוב את החסיד להכניס לפחות חתיכת "קוגל" לפיו, כדי לחזק את לבו. בלהט דבריו שבקעו מלבו המלא באהבת ישראל אמר לו - "תאכל, ומה איכפת לך, שגם ה"קוגל" יצעק יחד אתך "נשמת כל חי".

"תש"מ. בעת שלקחו לבית החולים את נכדתו של מורינו ורבינו שהיתה מסוכנת גדולה, ומורינו ורבינו זצ"ל היה נוכח שם ואמר לכל הנמצאים שם שיקבלו עליהם להגיד נשמת כשתחזור בריאה מבית החולים".

"זכן לזוגתי ע"ה כשהקשתה בלידתה את בתי שתחי לאורך ימים טובים, והיתה

זצ"ל על הרה"ק ר' מענדלי ליסקער זי"ע (אביו של הרה"ק מראפשיץ זי"ע): "גבוה מעל גבוה היתה התלהבותו ודבקו בעת אמירת התפילה הנוראה "נשמת כל חי", בה היה מאריך מאד בהתעוררות מרובה, בהתאמצות גדולה ובהשתפכות הנפש, עד שמדי פעם בפעם נחלש מרוב עבודה ונפל בהתעלפות עמוקה.

כאשר ראתה אשתו הרבנית הצדקנית (בת הגה"ק ר' איציקל המבורגער זי"ע) שהתנהגות זו עלולה להביא את בעלה הקדוש לחשש סכנה, חס ושלום, הכינה עבורו בערב שבת עוגיות דבש קטנות פחותות מכזית, והכניסה אותם לכיס בגדי השבת שלו, ובקשה ממנו שכשירגיש באמצע אמירת "נשמת" שבא למצב אפיסת הכוחות עד לכלות הנפש, יחוס על נפשו ויאכל מהעוגיות שבכיסו. וכן עשה הרה"ק ר' מענדלי, ובעת הצורך טעם מ"עוגיות הנשמת", ואחר כך המשיך בעבודתו הנוראה לברך בכל עצמותיו את שם קדשו".

המוש"ך האדמו"ר מבאבוב זצ"ל וסיפר: הרה"ק ר' מענדלי נפטר כמה שנים קודם פטירת אשתו הרבנית, לאחר כמה שנים בשעה שהיתה הרבנית נוטה למות, נענתה פתאום ואמרה: מענדל אומר "נשמת"! מענדל אומר "נשמת"! באותה שעה זכתה שנתגלה אליה בעלה וראתה אותו אומר "נשמת" בהתרגשות עצומה, כדרכו בחיים חיותו. כך חזרה ואמרה כמה פעמים, ובדברים אלו יצאה נשמתה בטהרה.

רבות מסופר בפי חסידים על ההתלהבות העצומה והמתיקות בעת אמירת תפילת "נשמת". פעם ספרו לרבינו האדמו"ר בעל ה"בית אהרן" מקרלין זי"ע על המלך נאפוליון שנכנס בו רוח שטות וחמד באחת מימות הקיץ להחליק על הרי

בכל עת צרה לומר נשמת" (ספר תורה יבקשו מפיהו דף 275 על רבינו הגאון רבי שמעון שקאפ זצ"ל).

"זעוד יסופר: פעם אחת הגיע הלך עני בימי החורף הקשים להוראדנה, ומרוב טלטול הדרך במזג האויר הקשה נפל קפוא מקור, והביאוהו לבית המדרש בהוראדנה בכדי להשיב את נפשו. רבינו נענה ואמר: מה לכם לבקש הרבה תחבולות, שיאמר נשמת ועל ידי כך יתחמם ויתרפא מיד. (וראה שער השמיני פרק ח' שרבינו מפליג בגודל מעלת אמירת נשמת)". (ספר יסוד ושורש העבודה במבוא דף מ, וכן בספר שימוש חכמים דף נ"ב ונ"ג בשם הג"ר שניאור קוטלר זצ"ל על רבינו אלכסנדר זיסקינד זצ"ל)

הוא ["החפץ חיים"] היה רגיל על משכבו בלילות להודות לה' על הטובות שגמל אתו, והיה הולך ומונה את כל פרטי חסדיו שהטיב עמו במשך כל ימי חייו, שעזר לו ביתמותו, שסייע בידו ללמוד תורה ולחבר ספרים, שנתן לו חתנים טובים וכו'. כן מספר ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל שבימי צעירותו נזדמן לו ללון בעיר אחת באיזה מלון. והנה בבוקר השכם הופתע לשמוע דרך הקיר מהחדר שבשכנותו קול יהודי האומר תפילת נשמת במתיקות רבה, ומתרגם באידיש מילה במילה את כל ההודאות והתשבחות בהתלהבות גדולה ובבכיות, עד שהזדעזע כולו, למחרת נודע לו שבחדר הלז התאכסן ר' ישראל מאיר והוא נהג כדרכו בלילות להביע הודאות לפני ה'" (ספר מאורות הגדולים דף ש"ח אות קנ"ה על מרן רבינו החפץ חיים).

בספר שערים בתפילת (שער רינה עמוד ז' בהגהה) להרה"ג שמשון פינקוס זצ"ל מדבר מענין חשיבות ההודאה והלל בעת הצרה דוקא שאז נפתחים שערי

בסכנה, אמר מוריני ורבינו זצ"ל שתקבל על עצמה כשתלד כשורה ולד בריא שתגייד עד פסח נשמת בכל יום (איני זוכר בדיוק אם אמר עד פסח או שתגייד במשך חצי שנה כל יום).

"פעם משהו ממשפחתי חלם חלום לא טוב ונשנה, וחשש מאוד מהחלום כמדומה מפני שהיה גם חולה, ואמר מוריני ורבינו זצ"ל שיקבל עליו אם יחיה עד פסח (עד אז היה בערך חצי שנה) שיגייד בפסח נשמת" (ספר אורחות רבינו ח"א דף של"ד אותיות ה' ו' ז' על רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפלר" זצ"ל).

"יעץ בשם הרבי ר' העשיל זצ"ל שיקבלו על עצמם בעת צרה רח"ל, ליתן צדקה, וכאשר יצא לרווחה יאמרו בלי נדר נשמת כל חי עד סוף ישתבח בלי הברכה" (ספר תולדות יעקב דף קכ"ד בהערה 5 על רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפלר" זצ"ל).

"מרן הקהילות יעקב היה נוהג וכן היה מייעץ לאחרים העצה של ר' העשיל (רבו של הש"ך) שבעת צרה ל"ע יקבלו על עצמם ב' דברים אלו (בלי נדר): א. ליתן צדקה. ב. שכשיצאו לרווחה לומר נשמת כל חי עד סוף ישתבח בלי החתימה של הברכה" (ספר לשכנו תדרשו דף צ"ב בשם מרן רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפלר" זצ"ל).

"סיפר הגאון ר' ישראל גוסטמאן בעל "קונטרסי השיעורים": כשהגיע זמני להתייצב בצבא הפולני חששנו מאוד, ונכנסנו לרבינו ליטול ברכתו ולהתייעץ עמו מה לעשות בכדי שלא יגייסונו, לבד כל ההשתדלויות שכבר עשינו. ורבינו ייעץ לנו לומר תפילת נשמת כל חי ככוונה ובזה להנצל. וכך הוה, שניצלתי בנס, שבדיוק הנציג שקבלני הכיר את אבי ונטה לי חסד משום מעשה שהיה, ושחררני, ומאז אנכי ממליץ

השפע. ומביא מעשה בשנת בצורת שלא ירדו גשמים וגזרו תעניות ולא הועילו, ורק לאחר שעשו סעודה ושרו ושבחו בשמחה

או ירדו גשמים, כמו שנאמר (תהלים ס"ח ד): "וצדיקים ישמחו יעלצו לפני אלקים וישישו בשמחה".

פרק ט

נדרי אשלם

זרה. על זה השיב לו הקדוש ברוך הוא ואמר (שם ט"ו): "והנה אנכי עמך", שהבטיחו על כך.

הבקשה השניה היתה "ושמרני" וגו', היינו, שישמור אותנו מעוון גילוי עריות, ועל זה השיב לו הקדוש ברוך הוא: "ושמרתך". הבקשה השלישית היתה "בדרך הזה אשר אנכי הולך", היינו, שלא יבוא לידי שפיכות דמים. על זה ענה לו הקדוש ברוך הוא: "בכל אשר תלך". ומפני שאחר הנדר, נכשל בשלושת הדברים. בעבודה זרה שנאמר (שם ל"ה ב' ד'): "הסירו את אלהי הנכר וגו' ויטמון אותם יעקב". בגילוי עריות שכן נאמר (שם ל"ד א'): "ותצא דינה בת לאה". ובשפיכות דמים שאמר לו הקדוש ברוך הוא (שם ל"ה א'): "קום עלה בית אל". נמצא שעל ידי איחור הנדר נכשל בשלושה.

לכן צריך האדם להזהר הרבה בפיו שלא יהיה רגיל בנדרים, ואם יש הכרח גדול לנדור יזהר לקיימו מיד, שאמרו חכמים: "כל המאחר לקיים נדרו בניו הקטנים ואשתו מתים, שנאמר (קהלת ה' ה'): "אל תתן את פיך לחטיא את בשרך וגו' למה יקצוף האלהים על קולך וחבל את מעשה ידיך", היינו, כל המאחר נדריו בניו מתים. ובמשלי (כ"ב כ"ז) נאמר: "אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתך".

אנשים שמקבלים על עצמם בנדר לומר "נשמת" עם שלושה או עשרה בני אדם או יותר, ומקבלים על עצמם צדקה, תפילה או סעודה ועוד מיני נדרים, ולכן מצאנו לנכון להביא כאן מענין חומר הנדרים והזהירות מהם, ושעדיף שכל קבלה שאדם יחיד או ציבור יקבלו על עצמם, יקבלו בהבטחה, ולא דוקא בנדר, ושכל אחד יתייעץ עם רבו כיצד לנהוג בענין.

וכך מופיע בספר "מעם לועז" (פרשת מטות מסעי) וזה לשונו: "אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: אם אתם נודרים נדר, ראו לשלם מיד, ותלמדו לקח מיונה הנביא שהיה במצולות ים והיה בסכנה, ונזכר שנדר נדר ולא קיימו. אמר: רבוננו של עולם, יודע אני העוון שעליו באתי לידי צער זה, בגלל הנדר שהבטחתי ולא שלמתי. לכן אני מבקש ממך, תצילני ואקיים נדרי. וזהו שאמר (יונה ב ג-י): "ויאמר קראתי מצרה לי וגו' ואני בקול תודה אזבחה לך אשר נדרתי אשלמה".

וכן מצינו ביעקב אבינו, שכמה פורענויות ארעו לו בעוון זה שנשתהה לקיים הנדר שנדר, שכן נאמר בפסוק (בראשית כ"ח ס): "וידר יעקב נדר לאמר, אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך". שבקש מאת הקדוש ברוך הוא שלשה דברים. הדבר הראשון "אם יהיה אלהים עמדי", שלא יתן לו להכשל בעוון עבודה

ודעו שמיעקב אבינו אנו למדים, שאם אדם שרוי בצער, מצווה לנדור לעשות צדקה או ללמוד. וזהו שנאמר שם: "וידור יעקב נדר לאמר". שכל "לאמר" בא לרמז שיש לומר הדבר לאחרים, ודבר זה בא ללמדנו שמצווה לנדור בעת צרה.

ואף על פי שאז אינו עושה כלום, אבל אותו הזכות שנדר עומדת לו ומצילתו מן הצער. וצריך אדם לתלות הנדר ביעקב אבינו, שאם יש לו בן חולה, יאמר ש"אם אלהי יעקב ישלח רפואה לבני, אני מתחייב ליתן כך וכך צדקה או לעשות מצוה פלונית", שמאחר שלמדים הדבר מיעקב אבינו, יש להזכיר שמו.

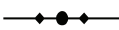
ויש אומרים שיזהר אדם ולא ידור נדר ואפילו בשעת צרה. ולא נאמרו הדברים הנ"ל שיש לדור בשעת צרה אלא בדורות הקדמונים שהיו מקיימים את מה שמבטיחים, ואילו כיום הרבה טרדות ועכובים מצויים המונעים את האדם מלקיים נדרו, ואם לא יקיים נדרו, יגרום לו הדבר הרבה פורענות.

ואפילו אם עושה התרה, אין הדבר ברור כל כך, שכן הרבה דינים והרבה חילוקים יש בזה, ויתכן שאין לו התרה,

והוא סבור שעל ידי אמירת "מותר לך" שלוש פעמים על ידי שלושה אנשים הותר הנדר, ולפיכך ראוי שלפני שמוציא מפיו דיבור של מצוה, יאמר "בלי נדר".

וכל הנודר נקרא רשע וחוטא, אף על פי שמקיים הנדר. ואם מאחר נדרו, פנקסיו נבדקים למעלה לראות מעשיו הטובים, ומזכירים לו כל חטאיו שעשה מימיו, שהכל רשום. ומזה רואים באיזו סכנה מעמיד עצמו זה שנודר נדר. לכן יזהר אדם שלא ידור אפילו בעניין של צדקה, אלא יתן צדקה בלי הבטחה, ואם יש הכרח לנדור, כגון שעושים מגבית בבית הכנסת, יאמר בלחש "בלי נדר".

ואם נודר אדם כדי לחזק עצמו ולתקן דרכיו הטובים, משובח הוא. כגון זה שהוא גרגרן ושתיין ונודר שלא לשתות יין כך וכך זמן, או שנודר שלא לשתות לשכרה, או לפרוש ממידות מגונות אחרות אלו נדרים לשם שמים משובחים, ומצווה לנדור, שעושה כן לעבודתו יתברך. שאם יש בו מידות מגונות אלו, בוודאי יבוא לידי חטא. ועל נדרים אלו אמרו במשנה באבות (פ"ג מ"ג): נדרים סייג לפרישות. מכל מקום, לא ירגיל עצמו בכך לנדור תמיד, אלא ישתדל לפרש "בלי נדר".

פרק י

רשויות לנשמת

מִרְכָּבוֹ, וְהֵם לְפָנָיו כְּאִין מֵאִפְסָם וְתָהוּ נַחֲשָׁבוּ לוֹ, וְהוּא לְעוֹלָמִים חַי: שְׁמֹשׁ וְיָרַח מֵאוֹר הַדָּרוֹ מְאִירִים, וּמִזְהִירִים לְאָרֶץ וְלַדָּרִים, לְשִׁמּוֹ מְשֻׁבָּחִים וּמְהַדְרִים וּמְפָאֲרִים, וְכָל הַבְּרוּאִים וְגַם הַיְצוּרִים, עֲדִיו וְעֲבָדָיו כִּי הוּא בְּרָאָם וּבָדָו נִפְשׁ כָּל חַי: הוּא אֶחָד וְאִין שְׁנֵי בְּכָל

רשות לנשמת למה"ר שלמה בן יעקב זצוק"ל (ח) לפני כמאה וחמשים שנה) - רשות ע"פ כתב יד מתימן
 אֹדְרָה יְיָ מֵאֵד וּבְתוֹךְ רַבִּים אֶהְלֶנּוּ, וּבְחֵן שְׁפָתַי אֲגַדְלֶנּוּ, וּמִשִּׁירֵי אֶהוֹדְנֶנּוּ, כִּי הוּא אֲדוֹן לְכָל חַי: בְּרוּם עוֹלָם בְּעֶרְבוֹת מוֹשְׁבוֹ, וְהַשָּׁמַיִם וְשָׁמַיִם הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם

רשות לנשמת מרבי שלמה בן אבון
הנשיג ערך שיר לאל מפלא, ולו פה רננות
כים מלא?
שחקים, אשר בם יקר אהלו, ומרום ומי-ים
בזיו שעלו יחו בלי פה הדר פעלו
- וציץ מאדמה, ואד יעלה.
למי פה ולשון יחו היקר לסודיו, ורבו לאין
מחקר; הלא לב חכמים לזאת נעקר,
להבין אשר לו יהי נגלה.
מבזן כס כבודו ברום תקנו, כנגד דביר בן
כבור שכנו, ביה צור לבד משה חסנו
ועולם כאשכול ישו נתלה.
המוזן מי מעונו באש חברים, ברוחו ישרתו
לפיו - אשרם, ונגלל יסודם, אשר
אשרם, ירוצץ לניבו ולא יכלה.
ברית אב המונו ונעם שמו יקים למענו לבן
רחמו, מעניו ביום יום בהלחמו, ויחיש
פדות עם שמו יחלה!

מקום הוא שם, גולל אור מפני חשך והיום
והלילה להפרישם, יצר מלאכים לשרתו
והוא עקדם ושרשם, והוא מקור הברכות
ונשמה לכל חי: והוא נטה שמים בחכמה,
ותולה ארץ על בלימה, ומשברי הים ונגליו
סגר עליהם כאין חומה, לו כל ברך תכרע
מהלל בפה כל חי: והוא קדמון לכל קדמון,
והוא ראשון והוא אחרון, והוא בעל
הרחמים והרצון, ובטובו ורחמיו משביע
לכל חי: קצרו הלכות מרוממותו, ונלאו
הלשונות מלספר גבורתו, עמודי שמים
ירופפו ויתמהו מגערתו, מי בא עד תכונתו,
מי שבע תמונתו, והוא געלם מפל חי: יען
לשוני אמרתיה, קדשתיה ועצמותיה, כפי
כחי לא לפי תהלתיה, מה רבו מעשיך וי'
מאד עמקו מחשבותיה, על בן יודוך
פעלים ויאמרו נשמת כל חי: ואומר נשמת
וכו'.

פרק יא

מספר הקדוש פרי עין חיים (שער השבת - פרק יט):

והנה כמו שלמטה בסוד צ' דצלם, שכבר
יש בהם מלכות דתבונה, מה שאין כן
במ' דצלם שלא נתלבו המוחין עדיין, אך
בלי של צלם, בטש קוצי דשערי דאריך
אנפין, ויצאו תפילין בכח ובדקות דק ביותר
משל מעלה, ואז נעשה גם כן לאה בסוד אור
פנימי, ואלו הם סוד התפילין של שבת,
שהם למעלה מן הראש, שהם לי דצלם.
וכשבא שבת בא פנים חדשות, שהם אלו
המוחין שבסוד לי דצלם שהיו למעלה
בראשו בסוד תפילין. ועתה בשבת נכנסו
בראשו, ונעשין מוחין חדשים לאחד
מהבחינות, והם פנימים עתה, ולזה אין אנו

טעם שאין תפילין בשבת, כבר בארנו, כי
המוחין דזעיר אנפין כשיוצאין
מבינה הם ד', והם סוד מ' דצלם. ואחר כך
נכנסין בנצח הוד יסוד דתבונה, ונעשין ג',
והם סוד מגדל הפורח באויר. כי אז בחי'
לאה, אשר שם סוד מלכות דתבונה,
ומקבלת האור שהוא סמוך ליסוד, וקוצי
דשערי דאריך אנפין בטש שם, ונעשין שם
תפילין בכח, שם באותו הצלם, כמו שכתוב
בזוהר, כי בעבור צלם של ב"ו, יש בו צלם
אחר רוחני, וזה סוד אך בצלם יתהלך איש,
שאותו צלם הוא מגדל הפורח באויר, כעוף
הפורח ועובר.

רצון שהוא ת"ת, והוא אין כערכך. אח"כ היכל אהבה שהוא חסד, שהוא אל אדון. אך היכל שכנגד הנצח, אע"פ שהוא קו ימין, אינו עולה, כי הוא קשור עם הוד, תרי פלגי גופא, ולכן הוא דין, וגם כי הוא לבר מגופא.

והנה היכל לבנת הספיר דיסוד ז"א, עולה בשבת למעלה מכל ז' היכלין דאו"א, עד היכל אהבה, ומקבל משם אור, והם ו"פ הכל, והם מלמטה למעלה, מן יסוד עד חסד, והרי נקשר היסוד בהיכל אהבה העליון. וז' היכלי או"א, נקראו ז' הסריסים כנודע.

והנה ז"פ הכל, הם על הסדר מלמטה למעלה, מיסוד עד חסד, כיצד - ובורא את הכל, היכל לבנת הספיר, דיסוד ז"א שעולה להיכל לבנת הספיר דאו"א. בהכול יודוך, עולה להיכל עצם השמים. בהכל ישבחוך, עולה להיכל נוגה. והכל יאמרו, להיכל רצון. בהכל ירוממוך, להיכל זכות. ביוצר הכל, להיכל אהבה. והטעם שנקרא כל אחד כל, כי כל אחד כלול מג' שערי בינה, הנפתחים בשבת, כמנין כל.

מהחברים - ויתחיל נשמת כל חי, וסופי תיבות תלי, הידוע אצל בעלי תכונה. ומכאן רמז לסוד הנשמות הפרודות מח"י עולמים, מברכין ישראל שם הנכבד, ג"כ הצדיק מברך אותו למעלה, והכלה נמצא שהיא כלולה מב' צדיקים, מן צדיק של מעלה, ומצדיק של מטה. וסימן צדיקים ירשו ארץ, לפי שאחיותן מצדיק עליון, מוכתר בתוספת ברכה של מעלה, ומלכות ג"כ מתברכת מהנשמות הפורחת מחי עולמים, והיא כלולה בכל, ומברכין אותה מ"ה תיבין, מן ואלו פיננו, והם מן נשמת עד לבדך אנו מודים, שם מ"ה תיבין, כנזכר זהר אח"כ ישתבח בחלל הבריאה. והקדיש ג"כ. ומשם ואילך ברכת יוצר עולם הבריאה.

מהחברים - כוונת כי לעולם חסדו, הנה כולם מסתיימין בחסדו, שהם ג'

מניחין תפילין בשבת, כי התפילין נעשין מוחין פנימים, ובתחלה היו מקיפים לזעיר אנפין, והיו בבחינת אור פנימי ללאה. וכבר נודע, כי התפילין הם מבחי' חיי המלך, כי המלך הוא זעיר אנפין, והחיים נמשכין לו מבינה, כי אהי"ה הוי"ה אהיה כמנין חיים, כנזכר בכוונת המניח תפילין, והוא בנשמת כל חי רמוז כאמור, כי הנשמה היא מבינה, וכ"ל ח"י כמנין חיים, והם תמורת התפילין שהם חיי המלך כנ"ל.

ועתה נבאר יום שבת, ובו יבואר ענין שחרית דשבת, עד סוף עמידה. דע כשמתחילין לומר קרבנות, עד נשמת כל חי, נכנסין ברישא דז"א מקיפין שניים דמ' דצלם דאמא, כולו נכנס בפעם אחת, ובנשמת כל חי אז נכנסין המקיפין מ' דצלם אבא, וזה סוד נשמת כל חי, ראשי תיבות גימטריה ע"ח, ג' הויות, שהם חב"ד דמקיף דמ' דצלם אבא, ונכנסין בפעם אחת, ואז תכוין לקבל תוספות נפש דבחי' קדושת היום דכורא, כי נר"נ של הלילה, כולם נוקבא, וביום הם הדכורין.

וסוד נשמת כל חי, הוא תוספות קדושה דבריאה, ואין תוספות רק בג' היכלות לבד, שהם ג' חלוקות - מן יוצר אור עד אין כערכך, ומן אין כערכך עד אל אדון, ומן אל אדון עד תתברך, הרי ג' חלוקות. וכבר בארנו ענינו, כי הרי אלו היכלות של יוצר דחול, הם ז' היכלי ז"א. אבל בשבת, נפתחין היכלי שבת, והם היכלי דאו"א דבריאה, ואז עולין ההיכלי ז"א, ונכללין שם, ומקבלין משם תוספות. אמנם ז' היכלי דאו"א, הם ז"פ הכל, כנזכר כאן - ובורא את הכל, הכל יודוך, והכל ישבחוך, והכל יאמרו, הכל ירוממוך סלה, יוצר הכל.

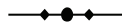
אמנם לא כל היכלי ז"א עולין, רק ג' לבדם, שהם יותר חסדים ממותקים מכולם, א' הוא היכל היסוד, הנקרא לבנת הספיר, והוא מן יוצר עד אין כערכך, אחר כך היכל

נשמה, כי בינה הוא בחי נשמה, ונקרא חיי ז"א, שהוא חיי המלך.

בפי ישרים - הם ד' שיטות, כל שיטה בת ג' תיבות, והם נגד ד' רגלי המרכבה, כ"א כלול מג', בסוד י"ב מלאכים, הנזכר פרשת ויצא דקמ"ט, ויש לכוין בהם גם בהאל בתעצומות י' תיבין, ובהמלך ו', ובשוכן עד ה', הם נגד אבא וז"א ואמא, ונוקבא כלולה באמא.

הויות שבמזלא, שהחסד עליון מתפשט בהו. וחסדים הללו נקראים חסד דלגאו, לכן יש לכוין ב' פסוקים ראשונים, יוד בקמץ של הויה דא"א, ובה פסוקים הי' קמוצה, בו פסוקים, יוד קמוצה. ובחמשה פסוקים, הי' קמוצה. כי נקודת קמץ בכתר, בסוד חסד, וקמץ הכהן.

נשמת כ"ל ח"י, גימטריה חיים, זהו תמורת תפילין, הנקרא חיי המלך. וזהו

פרק יב

רבי חיים ויטאל זי"ע - שער הכוונות

חי העולמים. אמנם אני לא קבלתי דבר זה ממורי ז"ל ואומר קדיש עד דאמירן בעלמא וזה נוסחו:

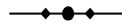
שער הכוונות - דרושי קידוש ליל שבת דרוש א' ענין תפילת שחרית של שבת

ענין התפלה של שחרית דיום שבת. הנה נת"ל כי בלילה יכוין האדם לקבל תוס' נר"ן ושלשתן הם בחי' נוקבין וביום שבת יכוין ג"כ לקבל בחי' נר"ן ושלשה דכורין מבחי קדושת היום שהוא דכורא. ואמנם ג' המקומות שבהם צריך לקבל תוס' הנז' שמעתי בתחלה ממורי ז"ל שבברכו של קודם יוצר דשחרית יכוין לקבל תוס' הנפש דכורא ובסמיכות גאולה לתפלה יכוין לקבל תוס' רוח ובמוסף במלת אי"ה מקום כבודו כו' יכוין לקבל תוס' נשמה אבל אח"כ שמעתי ממוז"ל באופן אחר וכמ"ש בע"ה בכללי הדרוש כ"א במקומו וזה החלי בע"ה דע כי מן התחלת תפלת שחרית מן סדר הקרבנות עד נשמת כל חי כו' נכנסו בחי' אורות המקיפין של בחי' המוחי' דז"א מבחי המקיף העליון הנק' אות מ' דצלם דאי' ובס'

הקדמת מוהר"ר שמואל ויטאל ז"ל בנו של מוהר"ח ז"ל לשער הכוונות (השער השישי שער הכוונות): אז ישיר כו' ה' ימלוך לעולם ועד יאמר פסוק זה ב' פעמים בלשון הקודש ובפ"ג בלשון תרגום ה' מלכותיה קאים כו' כי בא סוס פרעה כו' ובני ישראל הלכו כו' כי לה' המלוכה כו' ועלו מושיעים כו' והיה ה' למלך כו' ישתבח שמך ולא יאמר פסוק שמע ישראל קודם ישתבח כו' כאשר נמצא בקצת סידורים הנדפסים גם אין לומר ובכך ישתבח שמך כו' אלא אם כן הוא בשבת שאומרים נשמת כל חי ואחר כך אומר ובכך ישתבח שמך כו' גדולה גבורה תהלה ותפארת ויקדים גדולה לגבורה כי כן הסדר ביי"ס. וכן נזכר בזוהר (פ' תרומה) בא"י מלך גדול ומהולל בתשבחות התיו בחיריק כמ"ש הטעם לעיל בב"ש הבוחר בשירי זמרה אל חי העולמים אמן. ושמעתי מפי חכם אחד כי שבח זה תקנו אברהם אבינו ע"ה ונרמז בראשי תיבות שאחר סיום הברכה. א"ל ההודאות ב"ורא כל הנשמות. ר"בון כל המעשים ה"בוחר בשירי זמרה. מ"לך אל

והנה ענין סוד נשמת כל חי הוא בחינת תוספות קדושת שבת בעולם היצירה כנודע כי תיקון נשמת כל חי הוא בסדר הזמירות שהם ביצירה כי סדר יוצר אור כו' הוא בבריאה ותכוין בנשמת כל חי כו' כי מלת כל חי הוא בגימטריה ס"ח אהי"ה הוי"ה אהי"ה והם בגימטריה חיים והם סוד התפילין הנקרא חיי המלך. והכונה היא כי זה הוא תמורת התפילין שבימי החול. הקדישים דיום שבת לא קבלתי כונתם ממורי ז"ל.

נשמת כל חי אז נכנסין המקיפין דאות מ' דצלם דאבא וזה סוד נשמת כל חי ראשי תיבות נכ"ח שהם כמנין ג' הויות שהם ג' מוחין חב"ד בבחי' אורות מקיפין מבחי מ' דצלם דאבא והרי נשלמו ליכנס ברישא דז"א כל המקיפי שלו מב' הצלמים דאי' ודאבא ולכן תכוין כי עתה באמרך נשמת כל חי לקבל חלק תוס' נפש דכורא שבך מבחי' יום שבת דכורא כנ"ל.

פרק יג

אשרי מי שמתקן להשכינה דירה נאה בלבו, כלים נאים באבריו ואשה נאה שהיא הנשמה

יורדות עמה לדור בישראל, ז"ש ושמרו בני ישראל את השבת לעשות השבת לדורותם, [דורש לדרת"ם חסר, לשון דירה - עיין ז"ח רות (הנ"ל)]. אשרי הוא מי שמתקן לה [להשכינה] דירה נאה בלבו, וכלים נאים באברים שלו, ואשה נאה שהיא הנשמה, שבשבילה שורה עליה השכינה העליונה [היינו בינה], שהיא נשמת כל חי. פירוש "הסולם" כאן.

ובכסא מלך כאן: דירה נאה בלביה, שהוא מדור החיים, משכן הנפש; כלים נאים אבריו, משכן הרוח; ואשה נאה נשמת כל חי[ג].

ב. ועיין בהגהות מוה"ר אליהו גוטמאכער מגרידץ למסכת שבת (דף כ"ה ע"ב[ד]), בביאור דברי הש"ס "ותזנח משלום נפשי"

א. ובתיקוני זהר תיקון ו' (דף כ"ב ע"ב[ב]) כתב, וז"ל: בזמנא דשכינתא איהי בגלותא אתמר בה (בראשית ח, ט) ולא מצאה היונה מנוח וגו', אלא בשבת ויומין טבין, ובבהיא זמנא אתייחדת עם בעלה. וכמה נפשות יתרון קא נחתין עמה לדיירא בישראל, הה"ד ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם. זכאה איהו מאן דמתקן לה דירה נאה בלביה וכלים נאים באיברים דיליה ואשה נאה דאיהי נשמתה, דבגינה שריא שכינתא עילא דאיהי נשמת כל חי עליה, עכ"ל.

בעת שהשכינה היא בגלות [בכיי"ע] נאמר בה ולא מצאה היונה מנוח וגו', אלא בשבת וימים טובים, [שאז היא עולה לאצילות], ובעת ההיא מתייחדת עם בעלה [היינו ז"א]. וכמה נפשות יתירות הרי

ב. הובא בספר תוצאות חיים (קיצור ספר ראשית חכמה לבעל הר"ח) ס'מן צ' (ומקדים: ועוד פירש בתיקונים בענין תיקון האדם לשבת).

ג. ועיין ברכות (דף נ"ז ע"ב): שלשה דברים מרחיבין דעתו של אדם כו'.

ד. נדפסו בחידושים והגהות מאת גאוני ישראל אדירי התורה כו' הנדפסים בסוף המסכת.

זכאה איהו מאן דמתקן לה דירה נאה בלביה וכלים נאים באברים דיליה ואשה נאה דאיהי נשמתי וכו'. ולזה נתכוין ר' אבא דבגלות לא זכיננו לאלה הכוונות כמו בהיות קדושת הבית, עכ"ל.

זו הדלקת נר בשבת. "נשיתי טובה" ר' אבא אמר, זו מטה מוצעת ואשה מקושטת לתלמידי חכמים", וז"ל: איתא בתיקוני זוהר שתיטאי, וז"ל, ושמרו בני ישראל את השבת לעשות וגו' לדרתם, חסר כתיב,

הינה מעוניין להקדיש

דָּקָה בְּיוֹם ?

לְקַרְא זוהר הקדוש

ההודעה הזאת נכתבה בשבילך!!!

כאן ניתן להשיג בחינם ספרי זוהר לכל המעוניין להקדיש דקה ביום לקרא זוהר הקדוש, כל יום אתה לומד דקה זוהר ומקרב את הגאולה ברחמים (זוהר דף קכ"ד).

כשיבוא משיח יאמר עליך:
"בזכותך הגעת!
לך יש חלק בגאולת העם!"

בית שמש: 0548-436784, ירושלים: 02-6255789
בת ים: 03-6304523, 052-9077914, 054-2214449
במרכז: 09-8323442, בצפון: 054-9788564, בדרום: 08-6108608

הוראה לחיוב חשבון תורם יקר אנא מלא במקומות הלבנים

קוד מסלוקה		סוג חשבון	מספר חשבון											
בנק	סניף													

קוד מוסד	אסמכתא/קוד מזהה של הלקוח בחברה
4 7 6 9 5	

לכבוד בנק _____

סניף _____

כתובת הסניף _____

אני/הח"מ _____ (שם בעל/י החשבון כמופיע בספרי הבנק) מס' זהות _____

רחוב _____ עיר _____ מיקוד _____ טלפון _____

נותנים לכם בזה הוראה לחייב את חשבוננו/נו הנ"ל בסניפכם, בגין תרומה בסכומים ובמועדים שיומצאו לכם מדי פעם בפעם כאמצעי מנגנון, ע"י "גן עדן התחתון" כמפורט מטה ב"פרטי ההרשאה".

2. ידוע לי/לנו כי:
א. הוראה זו ניתנת לביטול ע"י הודעה פמני/מאתנו בכתב לבנק ול"גן עדן התחתון" שתכנס לתוקף, יום עסקים אחד לאחר מתו הודעה בבנק וכן, ניתנת לביטול עפ"י הוראת כל דין.

ב. אהיה/נהיה רשא/ים לבטל מראש חיוב מסוים ובלבד, שהודעה על כך תימסר על ידי/ינו לבנק בכתב, לפחות יום עסקים אחד לפני מועד החיוב.
ג. אהיה/נהיה רשא/ים לבטל חיוב, לא יותר מתשעים ימים פמועד החיוב אם אוכיח/נוכיח לבנק, כי החיוב אינו תואם את המועדים או הסכומים שנקבעו בכתב ההרשאה, אם נקבעו.

3. ידוע לי/לנו כי הפרטים שצוינו בכתב ההרשאה ומילויים, הם נושאים שעלינו להסדיר עם המוטב.

4. ידוע לי/לנו, כי סכומי החיוב עפ"י הרשאה זו, יופיעו בדפיי החשבון וכי לא תישלח לי/לנו ע"י הבנק הודעה מיוחדת בגין חיובים אלה.

5. הבנק יפעל בהתאם להוראות בכתב הרשאה זה, כל עוד מצב החשבון יאפשר זאת, וכל עוד לא תהיה מניעה חוקית או אחרת לביצועו.

6. הבנק רשאי להוציא/ני/ן מהסדר המפורט בכתב הרשאה זה, אם תהיה לו סיבה סבירה לכך, ויודיע לי/לנו על כך מיד לאחר קבלת החלטתו, תוך ציון הסיבה.

7. נא לאשר לי/גן עדן התחתון" בספח המחובר לזה, קבלת הוראות אלו פמני/מאתנו.

פרטי ההרשאה מספר פעמים _____ מתאריך _____ עד תאריך _____

חתימת בעל/י החשבון _____

קוד מסלוקה		סוג חשבון	מספר חשבון											
בנק	סניף													

קוד מוסד	אסמכתא/קוד מזהה של הלקוח בחברה
4 7 6 9 5	

אישור הבנק

לכבוד "גן עדן התחתון" (עפ"י זוהר פי לך לך)

רח' נחשון 10 בית שמש 29099

בית שמש

קבלנו הוראות פ _____ לכבוד חיובים בסכומים ובמועדים שיופיעו באמצעי מנגנון שתצוינו לנו מדי פעם בפעם, ואשר מספר חשבוננו/נם בבנק יהיה נקוב בהם, והכל בהתאם לפורט בכתב ההרשאה.

רשמנו לפנינו את ההוראות, ונפעל בהתאם כל עוד מצב החשבון יאפשר

זאת, כל עוד לא תהיה מניעה חוקית או אחרת לביצועו, כל עוד לא התקבלה אצלנו הוראת ביטול בכתב על ידי בעל/י החשבון, או כל עוד לא הוצא/י בעל/י החשבון מן ההסדר. אישור זה לא יפגע בהתייבותיכם כלפינו, לפי כתב השיפוי שנחתם על ידיכם.

בכבוד רב,

בנק _____

סניף _____

חתימה וחותמת הסניף _____

תאריך _____